

EUROPSKA
KOMISIJA

Strasbourg, 1.4.2025.
COM(2025) 123 final

2025/0084 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

**o izmjeni uredaba (EU) 2021/1058 i (EU) 2021/1056 u pogledu posebnih mjera za
svladavanje strateških izazova u kontekstu preispitivanja u sredini programskog
razdoblja**

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Preispitivanje kohezijske politike u sredini programskog razdoblja državama članicama pruža priliku da preusmjere sredstva za razdoblje 2021. – 2027. na ulaganja u obrambene sposobnosti, konkurentnost i stratešku autonomiju EU-a te druge nove prioritete, a za to je potrebno Komisiji podnijeti odgovarajuće izmjene programa. Međutim, okvir za ulaganja u sklopu kohezijske politike utvrđen uredbama o EFRR-u, Kohezijskom fondu i FPT-u nije dovoljno usklađen s tim novim prioritetima. Potrebna je dodatna fleksibilnost kako bi se ubrzala ulaganja u ta područja, osobito kako bi se povećala otpornost gospodarstva EU-a i svih njegovih regija u kritičnim geopolitičkim okolnostima, a upravo se s takvima EU trenutačno suočava. Ovim se prijedlogom utvrđuje niz prilagodbi tih uredbi kako bi se postigli ti ciljevi.

Usklađivanje ulaganja u okviru kohezijske politike s novim prioritetima

Geopolitička dinamika posljednjih je godina izrazito nesigurna, zbog čega je potrebno temeljito ponovno evaluirati stratešku autonomiju, otpornost i pripravnost EU-a. Te se promjene događaju usporedno sa zelenom, socijalnom i tehnološkom tranzicijom, koja brzo preoblikuje svijet oko nas. Izazovi koji proizlaze iz tih paralelnih transformacija sveobuhvatno su analizirani u izvješću „Budućnost europske konkurentnosti” objavljenom u rujnu 2024. U tom se izvješću naglašava kako je hitno potrebno premostiti inovacijski jaz, ubrzati rad u području dekarbonizacije kako bi se povećala konkurentnost gospodarstva i smanjiti vanjske ovisnosti diversifikacijom lanaca opskrbe, povećanjem domaće proizvodnje zelene energije i ulaganjem u otpornost na klimatske promjene, digitalizaciju i ključne sektore.

Kao odgovor na te izazove već je pokrenuto nekoliko važnih inicijativa za jačanje gospodarske otpornosti i strateške autonomije EU-a. To uključuje „Platformu za strateške tehnologije za Europu” (STEP), kojom se nastoji ojačati vodeći položaj Europe u području tehnologije, inicijativu „REPowerEU”, čiji je cilj smanjiti oslanjanje na vanjske izvore energije i ubrzati zelenu tranziciju te dovršiti intervencije koje su već u tijeku u okviru programa kohezijske politike, i Mehanizam za oporavak i otpornost, namijenjen za potporu strukturnim promjenama u državama članicama i regijama i povećanje njihove otpornosti.

Kao glavni instrument za ulaganja EU-a u okviru višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) kohezijska politika ima važnu ulogu u podupiranju tih prioriteta. U okviru te politike potiču se ciljana ulaganja kojima se doprinosi ekonomskoj, socijalnoj i teritorijalnoj koheziji, a ujedno se svladavaju novi izazovi. Međutim, regulatorni okvir kojim se uređuju fondovi kohezijske politike za razdoblje 2021. – 2027. izrađen je, dogovoren i donesen prije niza važnih geopolitičkih i gospodarskih događaja zbog kojih su se promijenili neki od strateških političkih prioriteta EU-a.

Slično tome, sporazumi o partnerstvu te nacionalni i regionalni programi kohezijske politike izrađeni su i odobreni u istom vremenskom razdoblju i stoga odražavaju prioritete utvrđene u to vrijeme. S obzirom na globalni i regionalni kontekst koji se mijenja, preispitivanje u sredini programskog razdoblja 2025. važna je prilika za procjenu njihove provedbe i djelotvornosti njihova doprinosa novim prioritetima. Tim će se preispitivanjem utvrditi u kojoj mjeri programi kohezijske politike mogu doprinijeti izravnom i brzom odgovoru na političke, gospodarske i društvene okolnosti koje se brzo mijenjaju.

S druge strane, postalo je očito da je došlo do poteškoća u ranoj fazi provedbe programa kohezijske politike za razdoblje 2021. – 2027. zbog kojih se sredstava nisu mogla brzo iskoristiti i isplatiti, što je dovelo do kašnjenja u njihovoj provedbi u usporedbi s prethodnim programskim razdobljima. Ta se kašnjenja događaju u vrijeme kad je važno povećati i ubrzati ulaganja kako bi se poduprla gospodarska otpornost i konkurentnost.

- U tom kontekstu Komisija predlaže ciljne izmjene uredaba (EU) 2021/1056 i (EU) 2021/1058. Cilj je tih izmjena prilagoditi prioritete ulaganja gospodarskom, društvenom i geopolitičkom kontekstu koji se mijenja, kao i našim klimatskim i okolišnim ciljevima te istodobno uvesti veću fleksibilnost i poticaje kako bi se olakšalo i potaknulo brzo stavljanje na raspolaganje prijeko potrebnih sredstava. Poboljšanjem okvira kohezijske politike za razdoblje 2021. – 2027. EU može osigurati da njegovi mehanizmi za ulaganja ostanu prilagodljivi i da se njima može djelotvorno odgovoriti na trenutačne i buduće izazove.
- Kako bi države članice mogle djelotvorno iskoristiti mogućnosti predviđene ovim prijedlogom, Komisija predlaže da im se omogući da ponovno podnesu svoj prijedlog preispitivanja u sredini programskog razdoblja u roku od dva mjeseca nakon stupanja na snagu ovog Prijedloga o izmjeni Uredbe (EU) 2021/1058. Nijednom izmjenom programa koja bi se provela na temelju novih prioriteta i fleksibilnosti ne dovodi se u pitanje primjena mjera donesenih na temelju Uredbe (EU, Euratom) 2020/2092 ni usklađenost relevantnih programa s prioritetima iz članka 15. Uredbe (EU) 2021/1060. U tom će kontekstu Komisija pomno pratiti usklađenost programa sa zahtjevima u okviru relevantnog prava EU-a.

Konkurentnost i dekarbonizacija

Komisija je u Kompasu konkurentnosti, Planu za čistu industriju i Akcijskom planu za priuštivu energiju predstavila konkretan plan za ponovnu uspostavu konkurentnosti Europe i osiguravanje njezina održivog blagostanja, uz dekarbonizaciju i kružnost kao glavne pokretače rasta.

Energetski intenzivne industrije imaju posebno važnu ulogu u našim regijama i zahtijevaju posebnu pozornost u okviru reprogramiranja fondova EU-a. Te se industrije suočavaju s velikim izazovima, uključujući veće troškove energije u usporedbi s globalnim konkurentima, stalnu nedovoljnu konkurentnost određenih čistih tehnologija, smanjenje potražnje u nekim od glavnih sektora na kraju proizvodnog lanca i sve veću međunarodnu konkurenciju zbog viška kapaciteta i subvencionirane proizvodnje u trećim zemljama. Stoga ti čimbenici narušavaju konkurentnost energetski intenzivnih industrija i otežavaju ostvarivanje ciljeva Europe u području dekarbonizacije i otpornosti.

Iz kohezijskih fondova već se mogu podupirati ulaganja u klimatske ciljeve kako je utvrđeno u Uredbi (EU) 2021/1060, ali bi te mjere trebalo dodatno ubrzati kako bi se osiguralo da dekarbonizacija bude pokretač rasta europskih industrija i povećanja blagostanja Europljana. S obzirom na to da su za postizanje naših ciljeva dekarbonizacije i konkurentnosti potrebna znatna ulaganja, države članice trebaju nastaviti ulagati u projekte koji izravno doprinose klimatskoj i energetskoj tranziciji u skladu sa zahtjevima utvrđenima u članku 6. Uredbe (EU) 2021/1060, koji će se i dalje primjenjivati kako bi se održala razina ulaganja u području klime.

Potporu projektima obuhvaćenima područjem primjene STEP-a trebalo bi omogućiti u svim regijama, među ostalim u razvijenijim regijama država članica Unije čiji je BDP po stanovniku iznad prosjeka EU-a, u mjeri u kojoj je to dopušteno pravilima o državnim potporama kako su utvrđena u člancima 107. i 108. Ugovora, posebno u mjeri u kojoj takva

ulaganja doprinose strateškim ciljevima Unije kako su utvrđeni u primjenjivim smjernicama kao što je budući okvir za državne potpore za čistu industriju (trenutačno u postupku javnog savjetovanja) i u Komunikaciji o važnim projektima od zajedničkog europskog interesa (VPZEI)¹.

Nadalje, trebalo bi ukloniti druga ograničenja povezana sa STEP-om u pogledu gornje granice za reprogramiranje utvrđene na 20 % dodijeljenih sredstava iz EFRR-a te opozvati rok za podnošenje izmjena STEP-a i mogućnost korištenja dodatnog jednokratnog pretfinanciranja. Time bi se trebalo pridonijeti promicanju ulaganja u inovativne čiste tehnologije (proizvodni kapaciteti i uvođenje) koje su ključne za ostvarivanje ciljeva Plana za čistu industriju i u druga važna područja potpore koja se uvelike potiču u okviru STEP-a.

Važno je prepoznati i ojačati ulogu velikih poduzeća u regionalnom razvoju jer ona usmjeravaju istraživanje, inovacije, prijenos znanja i tehnologije prema drugim poduzećima te stvaraju potražnju i radna mjesta u cijelom lancu opskrbe. Kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri povećao učinak potpore EU-a za poticanje rasta i konkurentnosti, Komisija predlaže i proširenje mogućnosti pružanja potpore za produktivna ulaganja u poduzeća koja nisu MSP-ovi u okviru EFRR-a u slučajevima u kojima se financijska sredstva upotrebljavaju za: 1. potporu ulaganjima kojima se doprinosi ciljevima STEP-a, 2. jačanje industrijskih kapaciteta za poticanje obrambenih sposobnosti, 3. doprinos obrambenim projektima i 4. olakšavanje industrijske prilagodbe povezane s dekarbonizacijom i potporu kružnosti proizvodnih procesa i proizvoda, primjerice u automobilske industriji i energetske intenzivnim industrijama, u mjeri u kojoj je to dopušteno pravilima o državnim potporama. Mogu se podupirati i ulaganja u projekte u poduzećima koja nisu MSP-ovi koji izravno sudjeluju u važnom projektu od zajedničkog europskog interesa koji je Komisija odobrila u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (b) UFEU-a i Komunikacijom C(2021) 8481. Takvim poduzećima potrebno je dodatno olakšati dobivanje potpore i u okviru Fonda za pravednu tranziciju tako da se ne zahtijeva analiza nedostataka. Stoga se predlaže da se državama članicama dopusti, u skladu s pravilima o državnim potporama, da izravno dodjeljuju potporu iz EFRR-a projektima koji izravno sudjeluju u važnom projektu od zajedničkog europskog interesa koji je Komisija odobrila u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (b) Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) i Komunikacijom C(2021) 8481.

Kako bi se dodatno povećao učinak poluge programa InvestEU, vodećeg programa EU-a za poticanje ulaganja u strateške i kritične industrije, i kako bi se poboljšale mogućnosti prijenosa koje su već predviđene zakonodavstvom, Komisija predlaže da se omogući prijenos sredstava iz EFRR-a i Kohezijskog fonda u odjeljke „države članice” u okviru programa InvestEU za provedbu novog financijskog instrumenta InvestEU radi postizanja ciljeva kohezijske politike.

Obrana i sigurnost

Zbog geopolitičke nestabilnosti kakva nije zabilježena već desetljećima Europska unija sad mora donijeti važne odluke kako bi osigurala svoju spremnost i sigurnost. Kako bi osigurala vlastitu obranu i odvrćanje, Europa se mora pripremiti za ulazak u novo doba tako što će znatno povećati potporu za razvoj obrambenih sposobnosti, smanjenje ovisnosti, otpornost infrastrukture i konkurentnost obrambene industrije EU-a. Time će se Uniji omogućiti da odgovori na hitnu potrebu da se Ukrajini pruži potpora u kratkoročnom razdoblju i istodobno osigura dugoročnu stabilnost našeg kontinenta.

¹ Komunikacija o kriterijima za analizu spojivosti državnih potpora za promicanje provedbe važnih projekata od zajedničkog europskog interesa s unutarnjim tržištem (SL C 528, 30.12.2021., str. 10.).

Komisija je Europskom vijeću predložila plan za hitan odgovor „ReArm Europe”, u vrijednosti od 800 milijardi EUR, koji bi se financirao aktiviranjem svih dostupnih financijskih poluga radi brze i znatne potpore ulaganjima u europske obrambene kapacitete. U okviru tih poluga, proračunom Unije može se dodatno doprinijeti tim zajedničkim nastojanjima u okviru novog posebnog instrumenta za obranu i jačanjem Programa za europsku obrambenu industriju (EDIP).

Kako bi se dopunili ti instrumenti i dodatno potaknule države članice da izravno podupiru ulaganja u obranu, iznimno je važno da se financijska sredstva u okviru kohezijske politike mogu brzo mobilizirati. Tim će se ulaganjima ojačati otpornost i konkurentnost EU-a te istodobno promicati rast i regionalni razvoj. Isto tako, time će se odgovoriti na dvostruki izazov u regijama Unije koje graniče s Rusijom, Bjelarusom i Ukrajinom: prvi je potreba za jačanjem njihove sigurnosti, a drugi revitalizacija njihovih gospodarstava.

Kako bi se osigurao okvir koji omogućuje fleksibilnost i financijsku potporu, Komisija predlaže da se utvrde dva nova specifična cilja unutar postojećeg područja primjene potpore iz EFRR-a. Prvi novi specifični cilj državama članicama omogućuje da u okviru svojih programa za razdoblje 2021. – 2027. reprogramiraju iznose u okviru cilja „Ulaganje za radna mjesta i rast” radi povećanja proizvodnih kapaciteta u poduzećima u obrambenom sektoru bez ograničenja s obzirom na geografsko područje ili veličinu poduzeća. Za produktivna ulaganja u poduzeća koja nisu MSP-ovi u svim regijama EU-a također bi se trebao osigurati pristup financijskoj potpori za projekte obrambene industrije od zajedničkog interesa u okviru EDIP-a i jačanje ukupnih obrambenih kapaciteta i pripravnosti Europe. Drugi novi specifični cilj u području obrane usmjeren je na izgradnju otporne obrambene infrastrukture ili infrastrukture s dvojnog namjenom kako bi se potaknula vojna mobilnost u EU-u. Provedbom tih specifičnih ciljeva može se pomoći i istočnim pograničnim regijama.

Predlaže se da se državama članicama u okviru primjene predloženog okvira osigura dodatno jednokratno prefinanciranje u iznosu od 30 % iznosa programiranih u okviru posebnog prioriteta i mogućnost korištenja financijskih sredstava Unije u iznosu do 100 % za oba specifična cilja, pod uvjetom da se izmjena programa podnese 2025.

Priuštivo stanovanje (uključujući socijalno stanovanje)

Cijene stambenih objekata i najamnine posljednjih su se godina znatno povećale. S druge strane, rast plaća nije pratio to povećanje. Ta neravnomjerna kretanja povećala su jaz između dostupnosti priuštivog stanovanja i potreba stanovništva.

Prosječne cijene stambenih objekata smanjile su se nakon 2008., odnosno nakon gospodarske recesije, ali su od 2013. stalno rasle u cijelom EU-u. Od 2013. do trećeg tromjesečja 2024. u EU-u je zabilježeno ukupno povećanje od 59 %, što je otprilike dvostruko više od povećanja ukupne razine cijena u istom razdoblju.

Rast plaća nije pratio to naglo povećanje cijena stambenih objekata, što je dovelo do znatnog pritiska na priuštivost stambenih nekretnina. Omjer cijena i dohotka povećao se od 2013. do 2022. za više od 15 postotnih bodova te je unatoč određenoj stagnaciji 2023. i dalje iznad dugoročnog prosjeka.

Iako taj problem nije jednako ozbiljan u svim zemljama i regijama, posljedice su dalekosežne. Visoki troškovi stanovanja prisiljavaju mnoga kućanstva na to da nerazmjerno velik dio svojeg dohotka izdvajaju za najamninu ili plaćanje hipotekarnih kredita, a manje za druge potrebe kao što su hrana, zdravstvena skrb i obrazovanje, što povećava rizik od siromaštva. Svako treće kućanstvo izloženo riziku od siromaštva trošilo je 2023. 40 % ili više raspoloživog dohotka kućanstva na stanovanje. Cijene stambenih objekata u urbanim i neurbanim područjima također se razlikuju. Cijene stambenih objekata kao udio dohotka više

su i od 2015. stalno rastu u metropolitanskim i drugim urbanim područjima, dok su u drugim područjima ostale stabilne. Socijalne posljedice toga još su šire ako uzmemo u obzir da obuhvaćaju i manjak stambenih objekata za studente te odgovarajućeg smještaja za buduće nove obitelji.

Zbog nedovoljnog broja priuštivih stambenih objekata sve veći broj kućanstava nailazi na ozbiljne poteškoće, što istodobno utječe i na konkurentnost. Naime, europska poduzeća u nekim područjima imaju problema s privlačenjem radnika jer su troškovi stanovanja i života u tim područjima nerazmjerno visoki u usporedbi s dohotkom. Visoke cijene također stvaraju pritisak na javne usluge u određenim gradovima jer je teško privući ključne javne djelatnike (nastavnici, medicinske sestre, policijski službenici itd.).

U tom se kontekstu u političkim smjernicama Komisije velika pozornost posvećuje stambenoj politici, odnosno predlaže se koordinirani pristup u okviru budućeg europskog plana za priuštivo stanovanje. U okviru tog sveobuhvatnog cilja Komisija sad predlaže da se problem sve većeg manjka sredstava za ulaganja u priuštivo stanovanje riješi tako da se državama članicama omogući da u okviru svojih programa za razdoblje 2021. – 2027. reprogramiraju iznose za potporu ulaganjima kojima se potiče pristup priuštivom stanovanju. U okviru ulaganja u sklopu novog europskog Bauhausa trebale bi se u potpunosti iskoristiti te nove mogućnosti.

Istodobno se mora osigurati da stanovanje bude otporno na klimatske promjene.

Komisija predlaže da se u okviru triju ciljeva politike uključe odgovarajući dodatni specifični ciljevi, čime bi se državama članicama i regijama omogućila fleksibilnost ovisno o njihovim programskim strukturama i prioritetnim intervencijama u području stanovanja.

Kako bi ih se potaknulo da ponovno odrede prioritete u okviru svojih programa i njihova korištenja i ne dovodeći u pitanje usklađenost s pravilima o državnim potporama, predlaže se da se državama članicama u okviru primjene predloženog okvira osiguraju financijska sredstva Unije u iznosu od 100 % i pretfinanciranje u iznosu od 30 % iznosa programiranih u okviru posebnog prioriteta. Kako bi se povećao učinak ulaganja, opseg intervencija sad omogućuje uključivanje djelovanja povezanih s provedbom reformi u okviru kohezijske politike, pod uvjetom da se izmjena programa podnese 2025.

Pristup vodi, održivo upravljanje vodama i otpornost vodoopskrbe

Voda je ključan resurs za sigurnost naših prehrambenih, energetske i gospodarskih sustava, no vodni resursi pod sve su većim pritiskom i na razini EU-a i na globalnoj razini. Djelotvorno upravljanje vodama ključno je za očuvanje javnog zdravlja, zaštitu okoliša i održavanje gospodarske konkurentnosti EU-a. Loše upravljanje, uključujući prekomjerno crpljenje vode i onečišćenje, sve je više ograničavajući čimbenik za ključne sektore, kao što su poljoprivreda, energetika, proizvodnja i prijevoz. EU se suočava sa sve većim posljedicama klimatskih promjena koje pogoršavaju postojeće pritiske na kvalitetu i količinu vode te morske ekosustave. U tom je kontekstu hitno potrebno poboljšati provedbu zakonodavstva o zaštiti voda i mora te poboljšati učinkovitost potrošnje vode, poraditi na problemu nestašice vode i ostvariti napredak u stvaranju Europe otporne na probleme s vodoopskrbom, za što su potrebne znatne mjere i ulaganja. Vodni sektor EU-a i sektor plavog gospodarstva važni su gospodarski sektori u mnogim regijama jer potiču inovacije i održivost i štite javno zdravlje, npr. pružanjem naprednih rješenja kao što su desalinizacija, pročišćavanje vode, ponovna uporaba vode, plava biotehnologija itd. Globalno vodstvo EU-a u području vodnih tehnologija povećava njegov izvozni potencijal i omogućuje otvaranje novih radnih mjesta u svim regijama Europe.

EU stoga mora zaštititi te vodne ekosustave i infrastrukturu povećanjem ulaganja i razmatranjem opskrbe vodom i vodne infrastrukture u kontekstu osiguravanja pristupa vodi i opskrbi vodom za naše građane i društva u svim okolnostima.

EU je uspostavio učinkovit pravni okvir za održivo i sigurno upravljanje vodama, ali je nužan daljnji napredak u provedbi te je hitno potrebno odlučnije djelovanje. Zbog toga će EU u prvoj polovini 2025. predstaviti strategiju EU-a za otpornost vodoopskrbe. U skladu sa Strategijom za Uniju pripravnosti otpornost vodoopskrbe iziskuje prelazak s reaktivnog upravljanja krizama na proaktivno upravljanje na temelju procjene rizika i povećanu pripravnost.

U razdoblju 2021. – 2027. gotovo 13 milijardi EUR uložiti će se u vodne usluge te poboljšano prikupljanje i pročišćavanje otpadnih voda u okviru programa kohezijske politike. Međutim, javni i privatni sektor trebaju poduzeti dodatne mjere kako bi se osigurao dostatan napredak. Stoga, kako bi se na odgovarajući način istaknule važnost i prioritetnost ulaganja u otpornost vodoopskrbe, Komisija predlaže izmjenu teksta specifičnog cilja koji se odnosi na upravljanje vodama u okviru cilja politike 2.: „zelenija, otporna Europa s niskom razinom emisija koja prelazi na gospodarstvo s nultom neto stopom emisija ugljika promicanjem prelaska na čistu i pravednu energiju, zelenih i plavih ulaganja, kružnoga gospodarstva, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama, sprečavanja rizika i upravljanja njime te održive urbane mobilnosti”.

Ulaganjima u okviru kohezijske politike trebalo bi poticati održivo i sigurno upravljanje, posebno kako bi se doprinijelo izgradnji društva otpornog na probleme s vodoopskrbom povećanom obnovom vodnih tijela, uvođenjem prirodnih rješenja za smanjenje rizika od poplava i povećanjem kapaciteta ekosustava za skladištenje vode, boljom kontrolom crpljenja vode i učinkovitijom potrošnjom vode te većom digitalizacijom vodne infrastrukture, ublažavanjem učinaka suše i dezertifikacije, poplava i ekstremnih vremenskih prilika te usklađivanjem s direktivama o okviru za djelovanje u području vodne politike, o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda i standardima kvalitete okoliša. Predlaže se da se državama članicama u okviru primjene predloženog okvira osigura mogućnost financiranja sredstvima Unije u iznosu do 100 % i prethodno financiranja u iznosu od 30 % iznosa programiranih u okviru posebnog prioriteta za taj novi specifični cilj.

Energetska tranzicija

Drugo područje u kojem ulaganja u okviru kohezijske politike doprinose prioritetima EU-a jest djelovanje u području klime i klimatske tranzicije, u okviru kojeg se ulaže više od 110 milijardi EUR. S obzirom na znatne potrebe za ulaganjima u području klimatske tranzicije, države članice moraju nastaviti poduzimati mjere kako bi se ispunili klimatski ciljevi fondova.

Kako bi se povećala energetska sigurnost i ubrzala tranzicija u cijeloj Uniji te promicala čista mobilnost, trebalo bi utvrditi novi specifični cilj za promicanje interkonekcijskih vodova i povezane infrastrukture za prijenos te uvođenje infrastrukture za punjenje sredstvima iz EFRR-a i Kohezijskog fonda.

Kako bi se ubrzala energetska tranzicija industrije, posebno u energetski intenzivnim sektorima, koja je potrebna kako bi se postigli klimatski ciljevi EU-a te osigurala njegova konkurentnost i otpornost, Komisija predlaže da se područje primjene potpore iz EFRR-a proširi na projekte dekarbonizacije odabrane u kontekstu instrumenata Unije, osobito na projekte u postrojenjima kojima je dodijeljen „pečat suverenosti” u okviru Inovacijskog fonda uspostavljenog u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS), te da se smanje administrativne provjere za sličnu potporu u okviru FPT-a.

Povećanje otpornosti na klimatske promjene od ključne je važnosti za osiguravanje konkurentnosti. U skladu sa Strategijom za Uniju pripravnosti i konceptom pripravnosti i integrirane sigurnosti važno je da ulaganja budu održiva i da odluke o njima budu donesene na temelju odgovarajućih podataka dobivenih klimatskim modeliranjem kako bi se zaštitili i ranjivo stanovništvo i gospodarstvo i konkurentnost EU-a

Istočne pogranične regije

S obzirom na izazove s kojima se suočavaju istočne pogranične regije od početka agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine, za programe u okviru cilja „Ulaganje za radna mjesta i rast” koji se provode u regijama razine NUTS 2 koje graniče s Rusijom, Bjelarusom ili Ukrajinom trebalo bi osigurati mogućnost jednokratnog pretfinanciranja u iznosu od 9,5 % dodijeljenih sredstava u okviru programa i financiranje sredstvima Unije u iznosu od 100 %.

Veća fleksibilnost i pojednostavnjenje radi ubrzavanja ulaganja

U sredini programskog razdoblja 2021. – 2027. razina plaćanja koje države članice traže od Komisije niska je zbog više čimbenika: kasnog donošenja propisa kojima se uređuje politika, uzastopnih kriza s kojima se države članice suočavaju od pandemije bolesti COVID-19 do rata protiv Ukrajine i energetske krize, pritiska da se zaključi prethodno programsko razdoblje i davanja prioriteta provedbi instrumenta NextGenerationEU jer ima kraći vremenski okvir provedbe. Sve je to opteretilo administrativne kapacitete tijela država članica za osmišljavanje i brzu provedbu ulaganja. Bez obzira na veliko ubrzanje tijekom prošle godine kad je u okviru odabira projekata povučeno približno 40 % dodijeljenih sredstava, provedba kohezijske politike trebala bi se znatno ubrzati jer se Unija suočava s nizom novih izazova na koje je potrebno brzo odgovoriti. Komisija stoga predlaže niz mjera kojima bi se dodatno povećala fleksibilnost i pojednostavnilo korištenje potpore u okviru kohezijske politike radi ubrzavanja ulaganja:

- kako bi se izbjeglo kašnjenje u provedbi programa zbog nacionalnih proračunskih ograničenja i povećao financijski kapacitet država članica za suočavanje s novim izazovima, Komisija predlaže da se 2026. osigura jednokratno pretfinanciranje u iznosu od 4,5 % iz EFRR-a i Kohezijskog fonda za sve programe u okviru kojih se najmanje 15 % sredstava preraspodjeljuje za nove prioritete u kontekstu postupka preispitivanja u sredini programskog razdoblja. Predlaže se povećanje postotka pretfinanciranja na 9,5 % 2026. za programe u okviru cilja „Ulaganje za radna mjesta i rast” koji obuhvaćaju jednu ili više regija razine NUTS 2 koje graniče s Rusijom, Bjelarusom ili Ukrajinom. Kako bi se izbjeglo da zbog rizika od kašnjenja i posljedičnog gubitka sredstava države članice budu manje spremne podnijeti izmjene programa i kako bi se osigurala pravilna provedba predmetnih operacija, Komisija predlaže da se produlji rok za iskorištavanje sredstava iz EFRR-a i Kohezijskog fonda i da se krajnji rok za prihvatljivost produlji za dodatnih godinu dana. Predlaže se da se ta fleksibilnost omogućiti samo za programe za koje predložene izmjene dovode do preraspodjele najmanje 15 % sredstava za nove prioritete utvrđene u ovom prijedlogu i u kontekstu preispitivanja u sredini programskog razdoblja, nakon što se odobre,
- troškovi povezani s pripremnim djelovanjima za reforme bit će prihvatljivi, među ostalim za samostalne reforme (tj. reforme koje nisu popraćene ulaganjima),
- kako bi se dodatno povećale sinergije među politikama i instrumentima EU-a, predlaže se da i FPT bude obuhvaćen mehanizmom pečata izvrsnosti (uključujući pečat suverenosti) te mogućnost pojednostavnjenog postupka odabira na temelju Uredbe (EU) 2021/1060, čime bi se osigurala potpora za projekte odabrane u okviru

drugih instrumenata EU-a za koje nema dovoljno financijskih sredstava. S obzirom na veliki broj prijava za dodjelu sredstava iz Inovacijskog fonda i njegove rezultate u podupiranju projekata koji su dovoljno razvijeni i imaju znatan potencijal za smanjenje emisija stakleničkih plinova te koji dokazano uključuju visokoinovativne tehnologije, procese ili proizvode ili su usmjereni na proširenje inovativnih tehnologija, procesa ili proizvoda kako bi se postiglo njihovo široko komercijalno uvođenje u cijelom EU-u, Komisija predlaže i usklađivanje s mogućnostima za projekte koji se podupiru u okviru Inovacijskog fonda i uključivanje odgovarajuće ciljane odredbe kojom bi se omogućili proizvodnja, prerada, prijevoz, distribucija, skladištenje ili izgaranje fosilnih goriva, pod uvjetom da je tim projektima dodijeljen pečat suverenosti u okviru Inovacijskog fonda,

- Komisija prepoznaje važnu ulogu gradova u ostvarivanju ciljeva EU-a, rješavanju lokalnih problema i jačanju urbano-ruralnih veza radi poticanja uravnoteženog regionalnog razvoja i stoga predlaže jačanje Europske urbane inicijative uvođenjem mogućnosti preraspodjele sredstava iz EFRR-a u projekte u okviru te inicijative. Tim bi se sredstvima poduprla djelovanja u korist država članica koje provode preraspodjelu. Komisija predlaže i uspostavu pečata izvrsnosti za Europsku urbanu inicijativu, čime bi se omogućila potpora u okviru programa kohezijske politike za odabrane projekte u okviru te inicijative koji se nisu mogli financirati zbog nedostatnih sredstava. Države članice također bi imale mogućnost preraspodijeliti sredstva iz EFRR-a za svoje programe u okviru cilja „Ulaganje za radna mjesta i rast” u instrument za ulaganja u međuregionalne inovacije, čime bi se omogućila veća fleksibilnost u iskorištavanju sredstava. Te bi se preraspodjele provodile u okviru istog fonda, EFRR-a, i stoga se predlaže da ih se ne uračunava u gornje granice utvrđene u članku 26. Uredbe (EU) 2021/1060.

Kako bi se olakšala uspješna i djelotvorna provedba FPT-a, Komisija predlaže da se uklone postojeća ograničenja koja se primjenjuju na izmjenu ciljne vrijednosti pokazatelja u planovima za pravednu tranziciju nakon njihove izmjene po preispitivanju u sredini programskog razdoblja. Ta se ograničenja mogu ukloniti samo ako ne utječu na tranziciju prema klimatskoj neutralnosti i obveze u pogledu postupnog ukidanja fosilnih goriva.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

Prijedlog je u skladu s ciljevima fondova kohezijske politike i ograničen je na ciljanu izmjenu Uredbe (EU) 2021/1058 i Uredbe (EU) 2021/1056.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Prijedlog je ograničen na ciljanu izmjenu Uredbe (EU) 2021/1058 i Uredbe (EU) 2021/1056 i dosljedan je u odnosu na druge politike Unije.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

- **Pravna osnova**

Prijedlog se temelji na člancima 175., 177., 178. i 322. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

- **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

Kako bi se države članice potaknulo da svoje programe kohezijske politike bolje prilagode novim prioritetima EU-a i istodobno osigurali veća fleksibilnost i pojednostavnjenje radi

ubrzanja ulaganja, predlažu se izmjene Uredbe (EU) 2021/1058 i Uredbe (EU) 2021/1056. Isti se rezultat ne može postići mjerama na nacionalnoj razini.

- **Proporcionalnost**

Cilj je prijedloga potaknuti države članice da dodatno usklade svoje programe kohezijske politike s novim prioritetima EU-a te osigurati veću fleksibilnost i pojednostavnjenje radi ubrzavanja ulaganja. Mjere ne prelaze ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.

- **Odabir instrumenta**

Uredba je primjereni instrument jer se njome utvrđuju izravno primjenjiva pravila o potpori.

3. REZULTATI EX POST EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- **Ex post evaluacije/provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Nije primjenjivo.

- **Savjetovanja s dionicima**

Nije primjenjivo.

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Nije primjenjivo.

- **Procjena učinka**

Provedena je procjena učinka kako bi se pripremio prijedlog za Uredbu (EU) 2021/1058 i Uredbu (EU) 2021/1056. Za ograničene i ciljane promjene nije potrebna zasebna procjena učinka.

- **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa**

Nije primjenjivo.

- **Temeljna prava**

Nije primjenjivo.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Prijedlog se odnosi na programe kohezijske politike za razdoblje 2021. – 2027. i dovest će do dodatnog pretfinanciranja u okviru EFRR-a 2026. To dodatno pretfinanciranje omogućit će pojačano financiranje odobrenim sredstvima za plaćanje 2026. u usporedbi sa scenarijem bez promjene politika i ne utječe na proračun za programsko razdoblje 2021. – 2027. Za dodatno pretfinanciranje 2026. predviđeno je 16,1 milijardu EUR na temelju procjene stope iskorištenosti sredstava iz prijedloga. S druge strane, uzimajući u obzir predviđena plaćanja i promjene u provedbi, neto proračunski učinak procjenjuje se na 3,6 milijardi EUR, što će biti uključeno u nacrt proračuna za 2026. Mogućnost podnošenja zahtjeva za povećanu stopu financiranja sredstvima Unije za ulaganja u obranu, stanovanje, otpornost vodoopskrbe, određenu energetska infrastrukturu i programe koji obuhvaćaju istočne pogranične regije dovest će i do djelomičnog pojačanog financiranja u predmetnom razdoblju, a stopa financiranja u kasnijoj fazi bit će niža jer je ukupna omotnica ostala ista. Stvarni učinak

povećane stope sufinanciranja na godišnjoj osnovi na proračun ovisit će o korištenju sredstava u državama članicama i brzini podnošenja zahtjeva za plaćanje.

Predložena izmjena ne zahtijeva izmjene godišnjih gornjih granica za obveze i plaćanja u višegodišnjem financijskom okviru u skladu s Prilogom I. Uredbi Vijeća (EU, Euratom) 2020/2093.

5. DRUGI ELEMENTI

• Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja

Provedba mjere pratit će se i o njoj će se izvješćivati u okviru općih mehanizama izvješćivanja utvrđenih u Uredbi (EU) 2021/1060.

• Dokumenti s objašnjenjima (za direktive)

Nije primjenjivo.

• Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga

Prijedlog uključuje izmjenu uredaba (EU) 2021/1058 i (EU) 2021/1056 u pogledu EFRR-a, Kohezijskog fonda i FPT-a kako slijedi u nastavku.

Specifični ciljevi

Konkurentnost i dekarbonizacija

- Uklanja se ograničenje od 20 % utvrđeno za reprogramiranje sredstava za specifične ciljeve STEP-a.
- Potpora iz EFRR-a i Kohezijskog fonda omogućuje se poduzećima koja nisu MSP-ovi, u mjeri u kojoj je to u skladu s pravilima o državnim potporama kako su utvrđena u člancima 107. i 108. Ugovora, za ulaganja koja sudjeluju u važnom projektu od zajedničkog europskog interesa koji je Komisija odobrila u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (b) Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) i Komunikacijom C(2021) 8481 ili ako poduzeća olakšavaju industrijsku prilagodbu povezanu s dekarbonizacijom proizvodnih procesa i proizvoda. Osim toga, mogućnost pružanja potpore velikim poduzećima proširuje se na sve regije u kontekstu specifičnih ciljeva STEP-a u okviru ciljeva politike 1. i 2., u mjeri u kojoj je to dopušteno pravilima o državnim potporama.
- Državama članicama omogućuje se da prenesu sredstva iz EFRR-a ili Kohezijskog fonda u odjeljak „države članice” u okviru fonda InvestEU kako bi ih mogla iskoristiti u okviru novog financijskog instrumenta fonda InvestEU, kako je navedeno u prijedlogu o izmjeni Uredbe o programu InvestEU (COM(2025) 84).
- Za važne projekte od zajedničkog europskog interesa koje je Komisija odobrila u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (b) Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) i Komunikacijom C(2021) 8481 postupak odabira pojednostavnjuje se kako bi upravljačka tijela mogla, u skladu s pravilima o državnim potporama, izravno dodijeliti potporu iz EFRR-a za projekte koji izravno sudjeluju u takvom odobrenom važnom projektu od zajedničkog europskog interesa.
- Osigurava se da se ulaganjima iz kohezijskih fondova poveća otpornost na klimatske promjene jer se time uvelike postiže konkurentnost.

Obrana i sigurnost

- U okviru cilja politike 1. za EFRR i cilja politike 3. za EFRR i Kohezijski fond uvodi se novi specifični cilj radi potpore ulaganjima u obrambene sposobnosti EU-a, a područje primjene potpore mijenja se kako bi poduzeća koja nisu MSP-ovi mogla primati potporu za te specifične ciljeve, u mjeri u kojoj je to dopušteno pravilima o državnim potporama. U okviru specifičnog cilja koji je dio cilja politike 3. promicat će se otporna obrambena infrastruktura ili infrastruktura s dvojnomo namjenom kako bi se potaknula vojna mobilnost u Uniji. Osim toga, Komisija će, uz godišnje pretfinanciranje za programe, osigurati izvanredno jednokratno pretfinanciranje u iznosu od 30 % na temelju sredstava dodijeljenih tim specifičnim ciljevima u okviru posebnih prioriteta, a najviša stopa sufinanciranja za te prioritete je 100 %.

Priuštivo stanovanje (uključujući socijalno stanovanje)

- Kako bi se promicala ulaganja u priuštivo stanovanje, uključujući socijalno stanovanje i potporu povezanim reformama, uvode se tri nova specifična cilja za EFRR i jedan za Kohezijski fond. Za te specifične ciljeve Komisija će, uz godišnje pretfinanciranje za programe, osigurati izvanredno jednokratno pretfinanciranje u iznosu od 30 % na temelju sredstava dodijeljenih posebnim prioritetima, a najviša stopa sufinanciranja za posebne prioritete kojim se podupiru ti ciljevi je 100 %. Istodobno se mora osigurati da stanovanje bude otporno na klimatske promjene,
- Nadalje, mijenja se područje primjene Fonda za pravednu tranziciju kako bi se omogućila ulaganja u priuštivo stanovanje i potpora relevantnim reformama radi podupiranja provedbe teritorijalnih planova za pravednu tranziciju.

Siguran pristup vodi, održivo upravljanje vodama i otpornost vodoopskrbe

- Specifični cilj mijenja se u cilj: „promicanje sigurnog pristupa vodi, održivog upravljanja vodama i otpornosti vodoopskrbe”, što odražava stratešku važnost otpornog upravljanja vodama u EU-u. Kako bi pridonijela ubrzanju ulaganja u tom području, Komisija će, uz godišnje pretfinanciranje za programe, osigurati izvanredno jednokratno pretfinanciranje u iznosu od 30 % na temelju sredstava dodijeljenih posebnim prioritetima kojima se podupire specifični cilj, a najviša stopa sufinanciranja za posebne prioritete kojim se podupiru ti ciljevi je 100 %.

Energetska tranzicija

- Kako bi se povećala energetska sigurnost i ubrzala tranzicija u cijeloj Uniji te promicala čista mobilnost, trebalo bi utvrditi novi specifični cilj za promicanje interkonekcijskih vodova i povezane infrastrukture za prijenos te uvođenje infrastrukture za punjenje sredstvima iz EFRR-a i Kohezijskog fonda.

Istočne pogranične regije

- S obzirom na izazove s kojima se suočavaju istočne pogranične regije od početka agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine, za programe u okviru cilja „Ulaganje za radna mjesta i rast” koji se financiraju iz EFRR-a ili Kohezijskog fonda u regijama razine NUTS 2 koje graniče s Rusijom, Bjelarusom ili Ukrajinom trebalo bi omogućiti jednokratno pretfinanciranje u iznosu od 9,5 % i financiranje sredstvima Unije u iznosu od 100 % ako se u okviru programa najmanje 15 % sredstava preraspodjeli za nove specifične ciljeve i STEP. Ako određeni program obuhvaća cijelo državno područje države članice, ta financijska fleksibilnost trebala bi se primjenjivati samo ako je program koji obuhvaća cijelo državno područje jedini program u toj državi članici koji uključuje predmetne regije razine NUTS 2.

Gradovi

- Europska urbana inicijativa postaje jača jer se omogućuje dodjela pečata izvrsnosti inovativnim djelovanjima koja su procijenjena i ispunjavaju minimalne zahtjeve u pogledu kvalitete, ali se nisu mogla financirati zbog proračunskih ograničenja i jer države članice mogu dio svojih početnih nacionalnih sredstava dodijeljenih iz EFRR-a dodijeliti toj inicijativi. Ta preraspodjela ne bi se uračunala u gornje granice utvrđene u članku 26. Uredbe (EU) 2021/1060.

Dodatna fleksibilnost u provedbi

Tematska koncentracija

- Zahtjevi u pogledu tematske koncentracije EFRR-a revidirani su kako bi se uzelo u obzir uvođenje novih i izmijenjenih specifičnih ciljeva i specifičnih ciljeva koji su uvedeni u okviru Uredbe o STEP-u. Međutim, zahtjevi utvrđeni u članku 6. Uredbe (EU) 2021/1060 koji se odnose na ulaganja u području klime i dalje će se primjenjivati,

Preispitivanje u sredini programskog razdoblja

- Kako bi države članice mogle djelotvorno iskoristiti nove prioritete i fleksibilnost, predlaže se da im se omogući da ponovno podnesu svoj prijedlog za preispitivanje u sredini programskog razdoblja u roku od dva mjeseca nakon stupanja na snagu tih regulatornih izmjena.
- Kako bi se ubrzala provedba EFRR-a i Kohezijskog fonda, za sve programe u okviru kojih se najmanje 15 % sredstava preraspodjeli za nove specifične ciljeve i STEP osiguralo bi se jednokratno pretfinanciranje u iznosu od 4,5 % na temelju njihova izmijenjenog proračuna programa (osim za regije razine NUTS 2 koje graniče s Rusijom, Bjelarusom ili Ukrajinom, na koje se primjenjuje veće jednokratno pretfinanciranje od 9,5 %). Uz to osiguralo bi se dodatno pretfinanciranje za prethodno navedena nova prioritetna područja.
- Osim toga, krajnji rok za prihvatljivost rashoda produljuje se za dodatnih godinu dana za programe u okviru EFRR-a i Kohezijskog fonda za koje se najmanje 15 % omotnice preusmjerava na nova prioritetna područja.
- Kako bi se omogućila fleksibilnost u izračunu doprinosa u području klime, ako je doprinos u području klime iz članka 6. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/1060 premašen za Kohezijski fond ili EFRR, iznos koji premašuje ciljnu vrijednost mogao bi se uzeti u obzir pri izračunu doprinosa u području klime za drugi fond.

Daljnje izmjene u svrhu pojednostavnjenja provedbe obuhvaćaju sljedeće:

- mogućnost da države članice preraspodijele sredstva iz EFRR-a u instrument za međuregionalna ulaganja u inovacije,
- mogućnost podupiranja aktivnosti kojima se doprinosi provedbi reformi,
- propisno obrazloženu reviziju ciljnih vrijednosti pokazatelja ostvarenja u okviru izmjene programa FPT-a, pri čemu se osigurava da takve revizije ne utječu na tranziciju prema klimatskoj neutralnosti i obveze postupnog ukidanja fosilnih goriva.

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**o izmjeni uredaba (EU) 2021/1058 i (EU) 2021/1056 u pogledu posebnih mjera za svladavanje strateških izazova u kontekstu preispitivanja u sredini programskog razdoblja**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegove članke 175., 177., 178. i 322.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora²,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija³,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) Geopolitička dinamika posljednjih je godina izrazito nesigurna, zbog čega treba temeljito ponovno evaluirati stratešku autonomiju, otpornost i sigurnost Unije te izazove povezane sa zelenom, socijalnom i tehnološkom tranzicijom. Zbog tih istodobnih transformacija hitno je potrebno premostiti inovacijski jaz, ubrzati rad u području dekarbonizacije kako bi se povećala gospodarska konkurentnost i smanjiti vanjske ovisnosti diversifikacijom lanaca opskrbe, povećanjem domaće proizvodnje zelene energije i ulaganjem u ključne sektore.
- (2) Kohezijska politika, kao glavni instrument za ulaganja Unije u okviru višegodišnjeg financijskog okvira, ima ključnu ulogu u podupiranju tih prioriteta. U okviru te politike potiču se ciljana ulaganja kojima se doprinosi ekonomskoj, socijalnoj i teritorijalnoj koheziji, a ujedno svladavaju novi izazovi.
- (3) U pravnom okviru za programe kohezijske politike predviđeno je preispitivanje u sredini programskog razdoblja 2025., što je pravodobna i jedinstvena prilika za preusmjeravanje programa kako bi se uzeli u obzir novi izazovi i mogućnosti, ubrzala provedba tih programa te povećala njihova djelotvornost u podupiranju starih i novih prioriteta Unije.
- (4) Komisija je u Kompasu konkurentnosti, Planu za čistu industriju i Akcijskom planu za priuštivu energiju predstavila konkretan plan za ponovnu uspostavu konkurentnosti Europe i osiguravanje njezina održivog blagostanja. Sredstvima iz EFRR-a i Kohezijskog fonda već se podupiru ulaganja u klimatske ciljeve kako je utvrđeno u Uredbi (EU) 2021/1060. Međutim, države članice trebale bi intenzivirati mjere kako bi

² SL C , , str. .

³ SL C , , str. .

dekarbonizacija bila pokretač rasta europskih industrija i povećanja blagostanja Europljana, među ostalim povećanjem potpore čistoj tehnologiji i prelasku na čistu energiju, ulaganjem u projekte energetske infrastrukture kojima se može osigurati istinska energetska unija te podupiranjem dekarbonizacije proizvodnih procesa i proizvoda.

- (5) S obzirom na dosad nezabilježenu geopolitičku nestabilnost i potrebu da Unija osigura vlastitu obranu, financijska sredstva u okviru kohezijske politike trebalo bi brzo mobilizirati radi izravne potpore ulaganjima u obrambene kapacitete. Stoga je potrebno utvrditi nove specifične ciljeve za potporu iz Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR) i Kohezijskog fonda uspostavljenih Uredbom (EU) 2021/1058 Europskog parlamenta i Vijeća⁴ kako bi se financirali industrijski kapaciteti u obrambenom sektoru i omogućila ulaganja u otpornu obrambenu infrastrukturu ili infrastrukturu s dvojnog namjenom radi poticanja vojne mobilnosti, u skladu s područjem primjene tih fondova. Industrijski kapaciteti za poticanje obrambenih sposobnosti trebali bi biti povezani s tehnološkim razvojem i proizvodnjom obrambenih proizvoda i drugih proizvoda za obrambene namjene, kako su definirani u članku 2. [nacrt] Uredbe Vijeća [xxxx] o uspostavi sigurnosnih mjera za Europu (SAFE) putem Instrumenta za jačanje europske obrambene industrije, posebno onih iz članka 1. te uredbe. Države članice potiču se da iskoriste mogućnost predviđenu u postojećem pravnom okviru za dobrovoljni prijenos sredstava koja su im dodijeljena u okviru podijeljenog upravljanja u programe kojima se izravno upravlja, a koji su namijenjeni za ostvarivanje obrambenih i sigurnosnih ciljeva. U tom bi se kontekstu prijenosima u omotnicu za vojnu mobilnost u okviru Instrumenta za povezivanje Europe osigurale koordinirane intervencije duž koridora vojne mobilnosti istaknutih u bijeloj knjizi o obrani.
- (6) Nadalje, kako bi se brzo povećala likvidnost radi odgovora na najhitnije potrebe, osobito za ulaganja u poboljšane obrambene sposobnosti, trebalo bi pružiti dodatne mogućnosti financiranja. Posebno je potrebno predvidjeti dodatno jednokratno pretfinanciranje u iznosu od 30 % iznosa programiranih u okviru posebnih prioriteta za obranu u sklopu odgovarajućih ciljeva politike EFRR-a i Kohezijskog fonda te mogućnost primjene stope sufinanciranja sredstvima Unije u iznosu do 100 %.
- (7) Sredstvima iz EFRR-a i Kohezijskog fonda, u okviru njihova područja primjene, već se mogu podupirati ulaganja koja doprinose ciljevima „Platforme za strateške tehnologije za Europu” (STEP) namijenjene za jačanje tehnološkog vodstva Europe. Kako bi se dodatno potaknula ulaganja iz EFRR-a i Kohezijskog fonda u ta ključna područja, trebalo bi ukloniti ograničenje ukupnog doprinosa EFRR-a i Kohezijskog fonda tim prioritetima i produljiti mogućnost da se državama članicama osigura veće pretfinanciranje za povezane izmjene programa. Nadalje, mogućnosti financiranja produktivnih ulaganja kojima se doprinosi ciljevima STEP-a u poduzećima koja nisu MSP-ovi trebalo bi proširiti na sve regije. Slično tome, takva bi ulaganja trebala biti moguća i u regijama u kojima bi se njima olakšala industrijska prilagodba povezana s digitalnom transformacijom, uključujući digitalne kapacitete u oblaku, umjetnu inteligenciju i superračunalstvo ili dekarbonizaciju i kružnost proizvodnih procesa i proizvoda, primjerice u automobilskoj industriji ili energetski intenzivnim industrijama. Osim toga, mogućnost predviđena za ulaganja kojima se doprinosi ciljevima STEP-a radi financiranja produktivnih ulaganja u poduzeća koja nisu MSP-

⁴

SL L 231, 30.6.2021., str. 60.

ovi iz Fonda za pravednu tranziciju (FPT) uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/1056 Europskog parlamenta i Vijeća⁵ trebalo bi proširiti na sva ulaganja, bez potrebe za analizom nedostataka i neovisno o njezinim rezultatima.

- (8) Kako bi se povećala energetska sigurnost, ubrzala energetska tranzicija i osigurala čista mobilnost, ulaganja u okviru STEP-a i Instrumenta za infrastrukturu za alternativna goriva trebalo bi dopuniti utvrđivanjem novog specifičnog cilja za EFRR i Kohezijski fond u okviru cilja politike 2. za promicanje interkonekcijskih vodova i povezane infrastrukture za prijenos te uvođenje infrastrukture za punjenje. Kako bi se ubrzala ulaganja u tim područjima, za prioritete u okviru tog specifičnog cilja trebalo bi osigurati dodatno jednokratno pretfinanciranje u iznosu od 30 % iznosa programiranih u okviru tih prioriteta i mogućnost primjene stope sufinanciranja sredstvima Unije u iznosu do 100 %. Upravljačka tijela trebala bi, prema potrebi, nastojati iskoristiti najveći mogući iznos privatnog financiranja. Zahvaljujući tom pojačanom ulaganju energetske intenzivni sektori imat će pristup stabilnijim i raznolikijim izvorima energije na manje fragmentiranom unutarnjem energetskom tržištu, čime će se poduprijeti njihova održivost i konkurentnost. Nadalje, uz proširenje potpore iz EFRR-a za projekte dekarbonizacije energetske intenzivne industrije mogu dati prednost inovacijama visokog učinka koje su u skladu s klimatskim ciljevima EU-a.
- (9) Važni projekti od zajedničkog europskog interesa proizlaze iz instrumenta državne potpore i zahtijevaju međueuropsku suradnju u području inovativnih tehnologija ili paneuropskih infrastruktura. Važni projekti od zajedničkog europskog interesa projekti su kojima se podupiru i promiču veliki prekogranični projekti koji se smatraju ključnima za gospodarski rast, inovacije i konkurentnost Unije. Kako bi se ubrzali izrada novih važnih projekata od zajedničkog europskog interesa i provedba postojećih, potporu iz EFRR-a za ulaganja u projekte koji sudjeluju u važnom projektu od zajedničkog europskog interesa koji je odobrila Komisija u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (b) Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) i Komunikacijom C(2021) 8481 trebalo bi omogućiti za sve kategorije regija. Nadalje, za operacije koje doprinose važnom projektu od zajedničkog europskog interesa koji je odobrila Komisija trebali bi se primjenjivati pojednostavnjeni postupci odabira.
- (10) Priuštivo stanovanje još je jedan problem koji je postao prioritet zbog znatnog povećanja cijena i najamnina posljednjih godina. Kako bi se države članice i regije potaknulo da udvostruče ulaganja iz EFRR-a i Kohezijskog fonda, u okviru područja primjene tih fondova, u izgradnju i obnovu priuštivog stambenog fonda, uključujući socijalno stanovanje, trebalo bi utvrditi nove specifične ciljeve unutar različitih ciljeva politike kako bi se omogućila fleksibilnost za programiranje intervencija u području stanovanja u okviru posebnih prioriteta. Takvi prioriteti trebali bi obuhvaćati mogućnost primjene stope sufinanciranja sredstvima Unije u iznosu do 100 % i dodatno jednokratno pretfinanciranje u iznosu od 30 % programiranih iznosa kako bi se smanjilo opterećenje javnih proračuna. Na primjer, za ulaganja u okviru inicijative „Novi europski Bauhaus” trebalo bi u potpunosti iskoristiti te nove mogućnosti. Za troškove privremenog najma alternativnog smještaja za stanare tijekom obnove može se osigurati pravo na potporu u okviru tih prioriteta, kao i za troškove reformi povezanih sa stanovanjem, kao što su pripremni rad na poboljšanju regulacije tržišta

⁵

SL L 231, 30.6.2021., str. 1.

stambenih nekretnina i izdavanja dozvola na lokalnoj i gradskoj razini. Primjereno je i pojasniti potporu iz FPT-a u tom kontekstu.

- (11) Voda je ključan resurs za sigurnost hrane, energije i gospodarskih sustava te je ujedno od presudne važnosti za otpornost na klimatske promjene. S obzirom na izazove zbog učinaka klimatskih promjena na vodne resurse, trebalo bi poticati daljnja ulaganja u otpornost vodoopskrbe. Hitno je potrebno poboljšati provedbu zakonodavstva o zaštiti voda i mora te poboljšati učinkovitost potrošnje vode, odgovoriti na problem nestašice vode i ostvariti napredak u osiguravanju Europe otporne na probleme vodoopskrbe. Za to su potrebna znatna ulaganja. Stoga je u novi specifični cilj u okviru cilja politike 2. primjereno uključiti upućivanje na siguran pristup vodi, održivo upravljanje vodama i otpornost voda kako bi se omogućilo proaktivno upravljanje na temelju procjene rizika i povećala pripravnost. Za posebne prioritete utvrđene za taj specifični cilj također bi trebalo osigurati dodatno jednokratno pretfinanciranje u iznosu od 30 % programiranih iznosa i mogućnost primjene stope sufinanciranja u iznosu do 100 % kako bi se potaknula ključna ulaganja u tom području.
- (12) Naposljetku, kako bi se povećala djelotvornost ulaganja, važno je omogućiti plaćanje troškova povezanih s provedbom reformi, među ostalim i ako takvi troškovi nisu izravno povezani s provedbom ulaganja.
- (13) Kako bi države članice mogle provesti smisleno reprogramiranje u kontekstu preispitivanja u sredini programskog razdoblja i usmjeriti sredstva na te nove strateške prioritete Unije, trebalo bi ukinuti dodatna ograničenja. Kad je riječ o zahtjevima u pogledu tematske koncentraciju, primjereno je da se državama članicama omogući da iznose programirane za nove strateške prioritete, uključujući one kojima se doprinosi ciljevima STEP-a, uračunaju u iznose potrebne za osiguravanje usklađenosti s tim zahtjevima. Pritom bi trebala postojati određena fleksibilnost u pogledu izračuna odgovarajućeg doprinosa u području klime za EFRR i Kohezijski fond kako je utvrđeno u članku 6. Uredbe (EU) 2021/1060, uz poštovanje općih zahtjeva iz tog članka. Osim toga, kako bi se ubrzala dekarbonizacija industrije koja je nužna za postizanje klimatskih ciljeva Unije, potrebno je predvidjeti mogućnost financiranja, putem EFRR-a, ulaganja namijenjenih za postizanje smanjenja emisija stakleničkih plinova, među ostalim iz djelatnosti navedenih u Prilogu I. Direktivi 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁶, pod uvjetom da im je dodijeljen pečat izvrsnosti. Slično tome, kad je riječ o FPT-u, trebalo bi pojednostavniti uvjete za financiranje takvih ulaganja. Nadalje, kako bi se osigurala usklađenost potpore koja se financira sredstvima odobrenima u okviru izravnog i podijeljenog upravljanja, isključenje fosilnih goriva ne bi se trebalo primjenjivati na operacije koje je Komisija već procijenila u kontekstu programa kojima se izravno upravlja i kojima je dodijeljen „pečat suverenosti”, kako je definiran u članku 4. stavku 1. Uredbe (EU) 2024/795 u pozivu na podnošenje prijedloga na temelju Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/856. Državama članicama trebalo bi omogućiti i da sredstva iz EFRR-a i Kohezijskog fonda usmjere u odjeljak „države članice” u okviru fonda InvestEU⁷ kako bih ih mogla iskoristiti putem financijskog instrumenta programa InvestEU utvrđenog

⁶ Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Unije i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ (SL L 275, 25.10.2003., str. 32., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2003/87/oj>).

⁷ Uredba (EU) 2021/523 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. ožujka 2021. o uspostavi programa InvestEU i izmjeni Uredbe (EU) 2015/1017 (SL L 107, 26.3.2021., str. 30., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj>).

u [članku 10.a Uredbe (EU) 2021/523]. Naposljetku, kako bi se omogućilo sveobuhvatno reprogramiranje radi usmjeravanja na nove strateške prioritete u okviru preispitivanja u sredini programskog razdoblja, državama članicama trebalo bi osigurati dodatno vrijeme za dopunu procjene ishoda preispitivanja u sredini programskog razdoblja i podnošenje povezanih izmjena programa. To bi se trebalo primjenjivati i na sredstva iz FPT-a ako su uključena u program zajedno sa sredstvima iz EFRR-a ili Kohezijskog fonda.

- (14) Kako bi se općenito ubrzala provedba programa kohezijske politike i osigurala potrebna likvidnost za provedbu ključnih ulaganja, u okviru EFRR-a i Kohezijskog fonda trebalo bi osigurati dodatno jednokratno pretfinanciranje i za programe u okviru cilja „Ulaganje za radna mjesta i rast” i za programe u okviru cilja „Europska teritorijalna suradnja” (Interreg) ako se reprogramiranje odnosi na znatan udio cijelog programa. Postotak pretfinanciranja trebalo bi dodatno povećati za određene programe u okviru cilja „Ulaganje za radna mjesta i rast” koji obuhvaćaju jednu ili više regija razine NUTS 2 koje graniče s Rusijom, Bjelarusom ili Ukrajinom, s obzirom na negativne posljedice agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine za te regije. Kako bi se potaknulo reprogramiranje radi usmjeravanja na ključne prioritete u kontekstu preispitivanja u sredini programskog razdoblja, dodatno pretfinanciranje trebalo bi biti dostupno samo ako je dosegnut određeni prag za preraspodjelu financijskih sredstava za određene ključne prioritete u tom kontekstu.
- (15) Nadalje, kako bi se uzelo u obzir vrijeme potrebno za preusmjeravanje ulaganja u kontekstu preispitivanja u sredini programskog razdoblja i omogućilo da se dostupna sredstava iskoriste na najbolji način, rokove za prihvatljivost rashoda te pravila o opozivu trebalo bi prilagoditi za programe u okviru kojih se sredstva preraspodjeljuju za strateške prioritete u kontekstu preispitivanja u sredini programskog razdoblja. Na prioritete programa u okviru cilja „Ulaganje za radna mjesta i rast” koji obuhvaćaju jednu ili više regija razine NUTS 2 koje graniče s Rusijom, Bjelarusom ili Ukrajinom trebalo bi također biti moguće primijeniti najvišu stopu sufinanciranja u iznosu do 100 % zbog negativnih posljedica agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine za te regije.
- (16) Preispitivanje u sredini programskog razdoblja trebalo bi iskoristiti i za jačanje važne uloge gradova u ostvarivanju mnogih ciljeva Unije tako da se državama članicama omogući da preraspodijele financijska sredstva iz EFRR-a kako bi se poduprla Europska urbana inicijativa iz članka 12. Uredbe (EU) 2021/1058. Osim toga, kako bi se olakšalo prihvaćanje ključnih inovativnih djelovanja utvrđenih u okviru Europske urbane inicijative, za takva bi se djelovanja trebao primjenjivati pojednostavnjeni postupak odabira za potporu u okviru programa kohezijske politike. Državama članicama trebalo bi omogućiti i da sredstva iz EFRR-a za njihove programe u okviru cilja „Ulaganje za radna mjesta i rast” preraspodijele u instrument za ulaganja u međuregionalne inovacije iz članka 13. Uredbe (EU) 2021/1058 kako bi se povećala fleksibilnost u upotrebi sredstava.
- (17) Kako bi se pojednostavnila provedba i ubrzala ulaganja, primjereno je provesti dodatne ciljne izmjene regulatornog okvira kojim se uređuje korištenje FPT-a. Osobito, mogućnost primjene pojednostavnjenog postupka odabira za operacije kojima je dodijeljen pečat izvrsnosti trebalo bi proširiti na FPT. Nadalje, trebalo bi ukloniti ograničenja za reviziju ciljeva kako bi se osigurala potrebna fleksibilnost u kontekstu izmjena u provedbi.
- (18) S obzirom na to da cilj ove Uredbe, odnosno preusmjeravanje ulaganja na ključne prioritete u kontekstu preispitivanja u sredini programskog razdoblja te

pojednostavnjenje i ubrzavanje provedbe politika izmjenom uredaba (EU) 2021/1058 i (EU) 2021/1056, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se on na bolji način može ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.

- (19) Uredbe (EU) 2021/1058 i (EU) 2021/1056 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti.
- (20) S obzirom na hitnu potrebu da se omoguće ključna ulaganja, posebno u obrambene kapacitete, u kontekstu geopolitičkih izazova na koje treba hitno odgovoriti, ova bi Uredba trebala stupiti na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Uredba (EU) 2021/1058 mijenja se kako slijedi:

- 1. članak 3. mijenja se kako slijedi:
 - (a) stavak 1. mijenja se kako slijedi:
 - i. u točki (a) dodaje se sljedeća podtočka vii.:
„vii. jačanjem industrijskih kapaciteta za poticanje dvojne namjene i obrambenih sposobnosti.”;
 - ii. u točki (b) podtočka v. zamjenjuje se sljedećim:
„v. promicanjem sigurnog pristupa vodi, održivog upravljanja vodama i otpornosti vodoopskrbe.”;
 - iii. dodaju se sljedeće podtočke xi. i xii.:
„xi. promicanjem pristupa priuštivom stanovanju i provedbom s tim povezanih reformi;
xii. promicanjem interkonekcijskih vodova i povezane infrastrukture za prijenos te uvođenjem infrastrukture za punjenje.”;
 - iv. u točki (c) dodaje se sljedeća podtočka iii.:
„iii. razvojem otporne obrambene infrastrukture ili infrastrukture s dvojnomo namjenom radi poticanja vojne mobilnosti u Uniji.”;
 - v. u točki (d) dodaje se sljedeća podtočka vii.:
„vii. promicanjem pristupa priuštivom stanovanju i provedbom s tim povezanih reformi.”;
 - vi. u točki (e) prvom podstavku dodaje se sljedeća podtočka iii.:
„iii. poticanjem integriranog teritorijalnog razvoja na temelju pristupa priuštivom stanovanju i razvoja s tim povezanih reformi na svim vrstama područja.”;
 - vii. u stavku 1. dodaje se sljedeći podstavak:

„Operacije koje se podupiru u okviru specifičnog cilja utvrđenog u točki (c) podtočki iii. prvenstveno su usmjerene, prema potrebi, na jedan ili više od četiri prioriteta koridora za vojnu mobilnost EU-a koje su države članice utvrdile u Prilogu II. Vojnim zahtjevima za vojnu mobilnost unutar i izvan EU-a kako ih je Vijeće donijelo [18. ožujka 2025. i uz upućivanje na ST 6728/25 ADD1]. Operacije koje se podupru i koje su dio tih koridora moraju biti u skladu sa zahtjevima za infrastrukturu utvrđenima u provedbenim aktima na temelju članka 12. stavka 2. Uredbe (EU) 2021/1153.”;

- (b) u stavku 1.a prvi i drugi podstavak zamjenjuju se sljedećim:

„Sredstva u okviru specifičnog cilja iz stavka 1. točke (a) podtočke vi. i točke (b) podtočke ix. programiraju se u okviru posebnih prioriteta koji odgovaraju određenom cilju politike.

Komisija isplaćuje 30 % dodijeljenih sredstava tim prioritetima kako je utvrđeno u odluci o odobrenju izmjene programa kao izvanredno jednokratno pretfinanciranje uz godišnje pretfinanciranje za program predviđeno u članku 90. stavcima 1. i 2. Uredbe (EU) 2021/1060 ili u članku 51. stavcima 2., 3. i 4. Uredbe (EU) 2021/1059 Europskog parlamenta i Vijeća*. To izvanredno pretfinanciranje isplaćuje se pod uvjetom da je izmjena programa dostavljena Komisiji do 31. prosinca 2025. Isplaćuje se u roku od 60 dana od donošenja odluke Komisije kojom se odobrava izmjena programa.

* Uredba (EU) 2021/1059 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o posebnim odredbama za cilj „Europska teritorijalna suradnja (Interreg)” koji se podupire iz Europskog fonda za regionalni razvoj i iz instrumenata za financiranje vanjskog djelovanja (SL L 231, 30.6.2021., str. 94., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1059/oj>).”;

- (c) umeće se sljedeći stavak 1.c:

„1.c Sredstva u okviru specifičnih ciljeva iz stavka 1. točke (a) podtočke vii., točke (b) podtočaka v., xi. i xii., točke (c) podtočke iii., točke (d) podtočke vii. i točke (e) podtočke iii. programiraju se u okviru posebnih prioriteta koji odgovaraju određenom cilju politike.

Komisija isplaćuje 30 % dodijeljenih sredstava tim prioritetima kako je utvrđeno u odluci o odobrenju izmjene programa kao izvanredno jednokratno pretfinanciranje uz godišnje pretfinanciranje za program predviđeno u članku 90. stavcima 1. i 2. Uredbe (EU) 2021/1060. To izvanredno pretfinanciranje isplaćuje se pod uvjetom da je izmjena programa dostavljena Komisiji do 31. prosinca 2025. Isplaćuje se u roku od 60 dana od donošenja odluke Komisije kojom se odobrava izmjena programa.

U skladu s člankom 90. stavkom 5. Uredbe (EU) 2021/1060 iznos isplaćen kao izvanredno pretfinanciranje poravnava se u računima Komisije najkasnije u konačnoj obračunskoj godini.

U skladu s člankom 90. stavkom 6. Uredbe (EU) 2021/1060 sve kamate nastale izvanrednim pretfinanciranjem upotrebljavaju se za predmetni program na jednak način kao fond EFRR i navode se u računovodstvenoj dokumentaciji za konačnu obračunsku godinu.

U skladu s člankom 97. stavkom 1. Uredbe (EU) 2021/1060 izvanredno pretfinanciranje se ne suspendira.

U skladu s člankom 105. stavkom 1. Uredbe (EU) 2021/1060 pretfinanciranje koje se uzima u obzir za izračun iznosa koje treba opozvati uključuje isplaćeno izvanredno pretfinanciranje.

Odstupajući od članka 112. Uredbe (EU) 2021/1060, najviša stopa sufinanciranja za posebne prioritete utvrđene za potporu specifičnim ciljevima iz stavka 1. točke (a) podtočke vii., točke (b) podtočaka v., xi. i xii., točke (c) podtočke iii., točke (d) podtočke vii. i točke (e) podtočke iii. ovog članka je 100 %.”;

(d) stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. Iz Kohezijskog fonda podupiru se ciljevi politike 2. i 3., uključujući specifične ciljeve utvrđene u stavku 1. točki (b) podtočkama x., xi. i xii. i točki (c) podtočki iii. ovog članka, u mjeri u kojoj je takva potpora u skladu s područjem primjene potpore kako je utvrđeno u člancima 6. i 7.”;

(e) u stavku 4. prvom podstavku dodaje se sljedeća točka (d):

„(d) doprinosi provedbi reformi.”.

2. U članku 4. stavak 10. zamjenjuje se sljedećim:

„10. Zahtjevi u pogledu tematske koncentracije utvrđeni u stavku 6. ovog članka moraju biti ispunjeni tijekom cijelog programskog razdoblja, među ostalim i prilikom prijenosa dodijeljenih sredstava iz EFRR-a među prioritetima programa ili među programima i prilikom preispitivanja u sredini programskog razdoblja u skladu s člankom 18. Uredbe (EU) 2021/1060. Ako država članica podnese zahtjev za izmjenu programa u skladu s člankom 24. Uredbe (EU) 2021/1060, iznosi programirani za specifične ciljeve iz stavka 1. točke (a) podtočke vi. i točke (b) podtočke ix. ovog članka te za specifične ciljeve iz stavka 1. točke (a) podtočke vii., točke (b) podtočaka v., xi. i xii., točke (c) podtočke iii., točke (d) podtočke vii. i točke (e) podtočke iii. ovog članka mogu se uračunati u iznose potrebne za cilj politike 1. ili cilj politike 2. ili podijeliti između njih.”.

3. Članak 5. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 2. mijenja se kako slijedi:

i. prvi podstavak mijenja se kako slijedi:

1. točka (e) zamjenjuje se sljedećom:

„(e) ako doprinose specifičnim ciljevima u okviru cilja politike 1. utvrđenima u članku 3. stavku 1. točki (a) podtočkama vi. i vii. ove Uredbe ili specifičnom cilju u okviru cilja politike 2. utvrđenom u članku 3. stavku 1. točki (b) podtočki ix. ove Uredbe;”;

(2) dodaje se sljedeća točka (f):

„(f) ako doprinose važnom projektu od zajedničkog europskog interesa koji je odobrila Komisija u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (b) Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) i Komunikacijom C(2021) 8481, zadržavajući pritom pažnju na MSP-ovima;”;

3. dodaje se sljedeća točka (g):

„(g) ako olakšavaju industrijsku prilagodbu povezanu s dekarbonizacijom proizvodnih procesa i proizvoda.”;

ii. drugi podstavak briše se;

(b) dodaju se sljedeći stavci 10. i 11.:

„10. Uz mogućnosti utvrđene u članku 14. Uredbe (EU) 2021/1060 države članice mogu, uz suglasnost predmetnih upravljačkih tijela, dodijeliti sredstva iz EFRR-a i Kohezijskog fonda odjeljku „države članice” fonda InvestEU kako bi ih mogle iskoristiti u sklopu financijskog instrumenta u okviru programa InvestEU koji će se utvrditi u [članku 10.a Uredbe (EU) 2021/523 Europskog parlamenta i Vijeća]*. Takvi doprinosi podliježu postupcima utvrđenima u članku 14. Uredbe (EU) 2021/1060 i uračunavaju se u gornje granice utvrđene u tom članku. Sredstva ostvarena iznosima kojima se doprinosi financijskom instrumentu programa InvestEU ili sredstva koja se mogu pripisati tim iznosima u skladu s člankom 14. Uredbe (EU) 2021/1060 stavljaju se na raspolaganje državi članici u skladu sa sporazumom o doprinosu i upotrebljavaju se za potporu u okviru istog cilja ili ciljeva u obliku financijskih instrumenata ili proračunskih jamstava.

11. Uz mogućnosti utvrđene u članku 73. stavku 4. Uredbe (EU) 2021/1060, za projekte koji izravno sudjeluju u važnom projektu od zajedničkog europskog interesa koji je Komisija odobrila na temelju članka 107. stavka 3. točke (b) UFEU-a i Komunikacije C(2021) 8481 upravljačko tijelo može odlučiti dodijeliti potporu iz EFRR-a izravno, pod uvjetom da takve operacije ispunjavaju zahtjeve utvrđene u članku 73. stavku 2. točkama (a), (b) i (g) Uredbe (EU) 2021/1060.

* Uredba (EU) 2021/523 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. ožujka 2021. o uspostavi programa InvestEU i izmjeni Uredbe (EU) 2015/1017 (SL L 107, 26.3.2021., str. 30., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj>).”.

4. U članku 7. stavak 1. mijenja se kako slijedi:

(a) točka (b) mijenja se kako slijedi:

„(b) ulaganja radi postizanja smanjenja emisija stakleničkih plinova iz djelatnosti navedenih u Prilogu I. Direktivi 2003/87/EZ, osim onih kojima je dodijeljen pečat izvrsnosti kako je definiran u članku 2. točki 45. Uredbe (EU) 2021/1060;”;

(b) u točki (h) dodaje se sljedeća podtočka iv.:

„iv. ulaganja u operacije kojima je dodijeljen pečat suverenosti u skladu s člankom 4. stavkom 1. Uredbe (EU) 2024/795 u pozivu na podnošenje prijedloga na temelju Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/856.”.

5. Umeće se sljedeći članak 7.a:

„Članak 7.a

Posebne odredbe povezane s preispitivanjem u sredini programskog razdoblja i s njim povezanom fleksibilnošću

1. Komisija 2026. isplaćuje 4,5 % ukupne potpore iz EFRR-a i Kohezijskog fonda, kako je utvrđeno u odluci o odobrenju izmjene programa, kao dodatno jednokratno pretfinanciranje. Taj postotak jednokratnog pretfinanciranja povećava se na 9,5 % za programe u okviru cilja „Ulaganje za radna mjesta i rast” koji obuhvaćaju jednu ili

više regija razine NUTS 2 koje graniče s Rusijom, Bjelarusom ili Ukrajinom, pod uvjetom da program ne obuhvaća cijelo državno područje države članice. Ako su u državi članici regije razine NUTS 2 koje graniče s Rusijom, Bjelarusom ili Ukrajinom uključene isključivo u programe koji obuhvaćaju cijelo državno područje te države članice, na te se programe primjenjuje povećano pretfinanciranje utvrđeno u ovom stavku.

Dodatno pretfinanciranje iz prvog podstavka ovog stavka primjenjuje se samo ako su odobrene preraspodjele najmanje 15 % financijskih sredstava programa za jedan ili više posebnih prioriteta utvrđenih za specifične ciljeve iz članka 3. stavka 1. točke (a) podtočaka vi. i vii., točke (b) podtočaka v., ix., xi. i xii., točke (c) podtočke iii., točke (d) podtočke vii. i točke (e) podtočke iii. ove Uredbe u kontekstu preispitivanja u sredini programskog razdoblja, pod uvjetom da je izmjena programa dostavljena do 31. prosinca 2025.

Pretfinanciranje koje se isplaćuje državi članici koje proizlazi iz izmjena programa na temelju preraspodjele za prioritete iz drugog podstavka računa se kao plaćanje izvršeno 2025. za potrebe izračuna iznosa koji će biti opozvan u skladu s člankom 105. Uredbe (EU) 2021/1060, pod uvjetom da je zahtjev za izmjenu programa podnesen 2025.

2. Odstupajući od članka 63. stavka 2. i članka 105. stavka 2. Uredbe (EU) 2021/1060, rok za prihvatljivost rashoda, nadoknadu troškova te opoziv odobrenih sredstava je 31. prosinca 2030. To se odstupanje primjenjuje samo ako su odobrene izmjene programa kojima se najmanje 15 % financijskih sredstava programa preraspodjeljuje za jedan ili više posebnih prioriteta utvrđenih za specifične ciljeve iz članka 3. stavka 1. točke (a) podtočaka vi. i vii., točke (b) podtočaka v., ix., xi. i xii., točke (c) podtočke iii., točke (d) podtočke vii. i točke (e) podtočke iii. ove Uredbe u kontekstu preispitivanja u sredini programskog razdoblja.

3. Države članice mogu u zahtjevima za izmjene programa u skladu s člankom 24. Uredbe (EU) 2021/1060 zatražiti da se sredstva iz EFRR-a programirana u okviru cilja „Ulaganje za radna mjesta i rast” preraspodijele za Europsku urbanu inicijativu i instrument za ulaganja u međuregionalne inovacije iz članka 12. odnosno članka 13. ove Uredbe. Preraspodijeljena sredstva izvršavaju se u korist predmetne države članice. Takve preraspodjele ne smatraju se prijenosima u smislu članka 26. Uredbe (EU) 2021/1060.

4. Odstupajući od članka 112. Uredbe (EU) 2021/1060, najviša stopa sufinanciranja za prioritete u programima u okviru cilja „Ulaganje za radna mjesta i rast” koji obuhvaćaju jednu ili više regija razine NUTS 2 koje graniče s Rusijom, Bjelarusom ili Ukrajinom je 100 %. Viša stopa sufinanciranja ne primjenjuje se na programe koji obuhvaćaju cijelo državno područje predmetne države članice, osim ako su te regije uključene samo u programe koji obuhvaćaju cijelo državno područje te države članice. Odstupanje se primjenjuje samo ako su odobrene preraspodjele najmanje 15 % financijskih sredstava programa za jedan ili više posebnih prioriteta utvrđenih za specifične ciljeve iz članka 3. stavka 1. točke (a) podtočaka vi. i vii., točke (b) podtočaka v., ix., xi. i xii., točke (c) podtočke iii., točke (d) podtočke vii. i točke (e) podtočke iii. ove Uredbe u kontekstu preispitivanja u sredini programskog razdoblja, pod uvjetom da je izmjena programa podnesena do 31. prosinca 2025.

5. Uz procjenu o ishodu preispitivanja u sredini programskog razdoblja za svaki program koju treba dostaviti u skladu s člankom 18. stavkom 2. Uredbe (EU) 2021/1060, države članice mogu ponovno podnijeti dopunsku procjenu te povezane

zahtjeve za izmjene programa, uzimajući u obzir specifične ciljeve uvedene Uredbom (EU) XXXX/XXXX [ova Uredba], u roku od dva mjeseca od stupanja na snagu Uredbe (EU) XXXX/XXXX [ova Uredba]. Primjenjuju se rokovi utvrđeni u članku 18. stavku 3. Uredbe (EU) 2021/1060.

6. Ako doprinos Kohezijskog fonda u području klime iz članka 6. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/1060 premašuje ciljnu vrijednost od 37 % njegovih ukupnih dodijeljenih sredstava, iznos koji premašuje tu ciljnu vrijednost može se uzeti u obzir pri izračunu doprinosa EFRR-a u području klime za potrebe postizanja ciljne vrijednosti od 30 % njegovih ukupnih dodijeljenih sredstava. Iznosi koji premašuju ciljnu vrijednost doprinosa EFRR-a u području klime od 30 % njegovih ukupnih dodijeljenih sredstava mogu se uzeti u obzir pri izračunu doprinosa Kohezijskog fonda u području klime.”.

6. U članku 12. dodaje se sljedeći stavak 4.:

„4. Komisija može dodijeliti pečat izvrsnosti inovativnim djelovanjima koja su procijenjena u pozivu na podnošenje prijedloga u okviru Europske urbane inicijative i koja su u skladu s minimalnim zahtjevima u pogledu kvalitete tog poziva, a ne mogu se financirati u okviru tog poziva zbog proračunskih ograničenja.

Za potrebe pečata izvrsnosti Europska urbana inicijativa smatra se drugim izvorom Unije koji se razlikuje od programa koji se provode i pripremaju u skladu s člankom 7. Uredbe (EU) 2021/1060.”.

7. U Prilogu I. tablica 1. mijenja se kako slijedi:

(a) u cilju politike 1. dodaje se sljedeći redak:

	„vii. Jačanje industrijskih kapaciteta za poticanje dvojne namjene i obrambenih sposobnosti	Svi RCO-ovi navedeni za specifične ciljeve i., iii. RCO128 Poduzeća koja se podupiru prvenstveno radi poticanja dvojne namjene i obrambenih sposobnosti (ReArmEU) – poduzeća	Svi RCR-ovi navedeni za specifične ciljeve i., iii.”
--	---	---	--

(b) u cilju politike 2. redak za specifični cilj v. zamjenjuje se sljedećim:

	„v. Promicanje sigurnog pristupa vodi, održivog upravljanja vodama i otpornosti vodoopskrbe	RCO30 Duljina novih ili poboljšanih cijevi distribucijskih sustava javne vodoopskrbe	RCR41 Stanovništvo povezano na poboljšanu javnu vodoopskrbnu mrežu – osobe
--	---	--	--

		mreže – km RCO31 Duljina novih ili poboljšanih cijevi za javnu mrežu za prikupljanje otpadnih voda – km RCO32 Novi ili poboljšani kapacitet za pročišćavanje otpadnih voda – ekvivalent stanovništva	RCR42 Stanovništvo povezano barem na sekundarnu javnu mrežu za pročišćavanje otpadnih voda – osobe RCR43 Gubici vode u distribucijskim sustavima javne vodoopskrbne mreže – kubični metri godišnje”
--	--	--	---

(c) u cilju politike 2. dodaju se sljedeći redci:

	„xi. Promicanje pristupa priuštivom stanovanju i s tim povezane reforme;	RCO 18 Priuštivi stambeni objekti s poboljšanim energetskim svojstvima – stambeni objekti RCO 65 Kapacitet novih ili moderniziranih priuštivih i socijalnih stanova – osobe RCO 130 Reforme povezane s priuštivim i socijalnim stanovanjem – broj	RCR 26 Godišnja potrošnja primarne energije (od čega: priuštivi stambeni objekti, javne zgrade, poduzeća, drugo) – MWh godišnje RCR 29 Procijenjene emisije stakleničkih plinova – tone ekvivalenta CO ₂ godišnje RCR 67 Godišnji broj korisnika novih ili moderniziranih priuštivih i socijalnih stanova – korisnici godišnje
	xii. Promicanje interkonekcijskih vodova i povezane infrastrukture za prijenos te uvođenje infrastrukture za punjenje	RCO 59 – Infrastruktura za alternativna goriva (točke za punjenje/napajanje) RCO 131 Elektroenergetski i interkonekcijski	

		vodovi – novoizgrađeni ili poboljšani”	
--	--	--	--

(d) u cilju politike 3. dodaje se sljedeći redak:

	„iii. Razvoj otporne obrambene infrastrukture ili infrastrukture s dvojnomo namjenom radi poticanja vojne mobilnosti u Uniji	Svi RCO-ovi navedeni za specifične ciljeve i., ii. RCO 129 Infrastruktura prilagođena zahtjevima u pogledu vojne mobilnosti,	Svi RCR-ovi navedeni za specifične ciljeve i., ii.”
--	--	--	---

(e) u cilju politike 4. dodaje se sljedeći redak:

	„vii. Promicanje pristupa priuštivom stanovanju i s tim povezane reforme	RCO 18 Stambeni objekti s poboljšanim energetskeim svojstvima – stambeni objekti RCO 65 Kapacitet novih ili moderniziranih priuštivih i socijalnih stanova – osobe RCO 130 Reforme povezane s priuštivim i socijalnim stanovanjem – broj	RCR 26 Godišnja potrošnja primarne energije (od čega: stambeni objekti, javne zgrade, poduzeća, drugo) – MWh godišnje RCR 29 Procijenjene emisije stakleničkih plinova – tone ekvivalenta CO ₂ godišnje RCR 67 Godišnji broj korisnika novih ili moderniziranih priuštivih i socijalnih stanova – korisnici godišnje”
--	--	--	--

(f) u cilju politike 5. dodaje se sljedeći redak:

	„iii. Poticanje integriranog teritorijalnog razvoja na temelju pristupa priuštivom stanovanju i razvoj s tim povezanih reformi na svim vrstama područja	RCO 18 Stambeni objekti s poboljšanim energetske svojstvima – stambeni objekti RCO 65 Kapacitet novih ili moderniziranih priuštivih i socijalnih stanova – osobe RCO 130 Reforme povezane s priuštivim i socijalnim stanovanjem – broj	RCR 26 Godišnja potrošnja primarne energije (od čega: stambeni objekti, javne zgrade, poduzeća, drugo) – MWh godišnje RCR 29 Procijenjene emisije stakleničkih plinova – tone ekvivalenta CO ₂ godišnje RCR 67 Godišnji broj korisnika novih ili moderniziranih priuštivih i socijalnih stanova – korisnici godišnje”.
--	---	--	---

Članak 2.

Uredba (EU) 2021/1056 mijenja se kako slijedi:

1. članak 8. stavak 2. mijenja se kako slijedi:

(a) u prvom podstavku dodaje se sljedeća točka (p):

„(p) promicanje pristupa priuštivom stanovanju i s tim povezane reforme.”;

(b) četvrti podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„FPT može podupirati i produktivna ulaganja u poduzeća koja nisu MSP-ovi, zadržavajući pritom pažnju na MSP-ovima, neovisno o tome je li provedena analiza nedostataka u skladu s člankom 11. stavkom 2. točkom (h) ove Uredbe i neovisno o njezinu rezultatu. Takva su ulaganja prihvatljiva samo ako ne dovode do premještanja kako je definirano u članku 2. točki 27. Uredbe (EU) 2021/1060. Za pružanje takve potpore nije potrebna revizija teritorijalnog plana za pravednu tranziciju ako bi ta revizija bila isključivo povezana s analizom nedostataka. U postupak odabira u obzir se uzimaju naukovanje i radna mjesta, obrazovanje ili osposobljavanje za usvajanje novih vještina.”;

(c) dodaje se sljedeći podstavak:

„Za operacije kojima je dodijeljen pečat izvrsnosti kako je definiran u članku 2. točki 45. Uredbe (EU) 2021/1060 i za projekte koji izravno sudjeluju u važnom projektu od zajedničkog europskog interesa koji je Komisija odobrila u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (b) UFEU-a i Komunikacijom C(2021) 848, upravljačko tijelo može odlučiti dodijeliti potporu iz FPT-a izravno, pod

uvjetom da se takvim operacijama doprinosi specifičnom cilju kako je utvrđen u članku 2. ove Uredbe i provedbi teritorijalnih planova za pravednu tranziciju.”.

2. U članku 9. točka (d) zamjenjuje se sljedećim:

„(d) ulaganja povezana s proizvodnjom, preradom, prijevozom, distribucijom, skladištenjem ili izgaranjem fosilnih goriva, osim ulaganja u operacije kojima je dodijeljen pečat suverenosti u skladu s člankom 4. stavkom 1. Uredbe (EU) 2024/795 u okviru poziva na podnošenje prijedloga na temelju Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/856.”;

3. U članku 10. dodaje se sljedeći stavak:

„4. Ako su sredstva iz FPT-a programirana kao prioriteti u okviru programa koji uključuje i sredstva iz EFRR-a ili Kohezijskog fonda, uz procjenu za svaki program o ishodu preispitivanja u sredini programskog razdoblja koju treba podnijeti u skladu s člankom 18. stavkom 2. Uredbe (EU) 2021/1060, države članice mogu ponovno podnijeti dopunsku procjenu te povezane zahtjeve za izmjene programa, uzimajući u obzir specifične ciljeve uvedene Uredbom (EU) XXXX/XXXX [ova Uredba], u roku od dva mjeseca od stupanja na snagu Uredbe (EU) XXXX/XXXX [ova Uredba]. Primjenjuju se rokovi utvrđeni u članku 18. stavku 3. Uredbe (EU) 2021/1060.

Ako se za takav program primjenjuje produljeni rok za prihvatljivost rashoda, nadoknadu troškova i opoziv odobrenih sredstava u skladu s člankom 7.a Uredbe (EU) 2021/1058, takvo se produljenje primjenjuje i na sredstva iz FPT-a.”.

4. U članku 11. stavku 2. točka (i) zamjenjuje se sljedećim:

„(i) ako se potpora pruža ulaganjima radi smanjenja emisija stakleničkih plinova iz djelatnosti navedenih u Prilogu I. Direktivi 2003/87/EZ, popis operacija kojima treba pružiti potporu i obrazloženje da te operacije doprinose tranziciji prema klimatski neutralnom gospodarstvu i vode prema smanjenju emisija stakleničkih plinova koje su niže od relevantnih referentnih vrijednosti koje su utvrđene za dodjelu besplatnih emisijskih jedinica na temelju Direktive 2003/87/EZ te pod uvjetom da su te operacije potrebne za očuvanje znatnog broja radnih mjesta;”.

5. U članku 12. stavku 2. treća rečenica briše se.

Članak 3.

Ova Uredba stupa na snagu [dan] od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu,

Za Europski parlament
Predsjednik/Predsjednica

Za Vijeće
Predsjednik/Predsjednica

IZVJEŠTAJ O FINACIJSKIM I DIGITALNIM ASPEKTIMA ZAKONODAVNOG PRIJEDLOGA

1.	OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE.....	3
1.1.	Naslov prijedloga/inicijative	3
1.2.	Predmetna područja politike	3
1.3.	Ciljevi.....	3
1.3.1.	Opći ciljevi.....	3
1.3.2.	Specifični ciljevi.....	3
1.3.3.	Očekivani rezultati i učinak	3
1.3.4.	Pokazatelji uspješnosti	3
1.4.	Prijedlog/inicijativa odnosi se na:	4
1.5.	Obrazloženje prijedloga/inicijative	4
1.5.1.	Potrebe koje treba zadovoljiti kratkoročno ili dugoročno, uključujući detaljan vremenski okvir provedbe inicijative.....	4
1.5.2.	Dodana vrijednost sudjelovanja EU-a (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ovog odjeljka „dodana vrijednost sudjelovanja EU-a” je vrijednost koja proizlazi iz djelovanja EU-a i dodatna je u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same.	4
1.5.3.	Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava	4
1.5.4.	Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima	5
1.5.5.	Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele	5
1.6.	Trajanje prijedloga/inicijative i njegova/njezina financijskog učinka	6
1.7.	Planirani načini izvršenja proračuna	6
2.	MJERE UPRAVLJANJA	8
2.1.	Pravila praćenja i izvješćivanja.....	8
2.2.	Sustavi upravljanja i kontrole.....	8
2.2.1.	Obrazloženje načina izvršenja proračuna, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole.....	8
2.2.2.	Informacije o utvrđenim rizicima i sustavima unutarnje kontrole uspostavljenima za njihovo smanjenje	8
2.2.3.	Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrola i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju).....	8
2.3.	Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti.....	9
3.	PROCIJENJENI FINACIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE.....	10

3.1.	Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak	10
3.2.	Procijenjeni financijski učinak prijedloga na odobrena sredstva	12
3.2.1.	Sažetak procijenjenog učinka na odobrena sredstva za poslovanje	12
3.2.1.1.	Odobrena sredstva iz izglasanog proračuna	12
3.2.1.2.	Odobrena sredstva iz vanjskih namjenskih prihoda	17
3.2.2.	Procijenjena ostvarenja financirana odobrenim sredstvima za poslovanje	22
3.2.3.	Sažetak procijenjenog učinka na administrativna odobrena sredstva	24
3.2.3.1.	Odobrena sredstva iz izglasanog proračuna	24
3.2.3.2.	Odobrena sredstva iz vanjskih namjenskih prihoda	24
3.2.3.3.	Ukupna odobrena sredstva	24
3.2.4.	Procijenjene potrebe za ljudskim resursima	25
3.2.4.1.	Financirano iz izglasanog proračuna	25
3.2.4.2.	Financirano iz vanjskih namjenskih prihoda	26
3.2.4.3.	Ukupne potrebe za ljudskim resursima	26
3.2.5.	Pregled procijenjenog učinka na ulaganja povezana s digitalnom tehnologijom	28
3.2.6.	Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom	28
3.2.7.	Doprinos trećih strana	28
3.3.	Procijenjeni učinak na prihode	29
4.	DIGITALNI ASPEKTI	29
4.1.	Zahtjevi relevantni za digitalizaciju	30
4.2.	Podaci	30
4.3.	Digitalna rješenja	31
4.4.	Procjena interoperabilnosti	31
4.5.	Mjere za potporu digitalnoj provedbi	32

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

1.1. Naslov prijedloga/inicijative

UREDBA EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o izmjeni Uredbe 2021/1056 i Uredbe 2021/1058 [...]

1.2. Predmetna područja politike

Kohezijska politika: Europski fond za regionalni razvoj (EFRR), Kohezijski fond i Fond za pravednu tranziciju (FPT)

1.3. Ciljevi

1.3.1. Opći ciljevi

Iz fondova kohezijske politike i FPT-a osiguravaju se financijska sredstva za potporu usklađenom razvoju EU-a u okviru mjera kojima se jača njegova ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija.

Kao potpora tom sveobuhvatnom cilju, ti fondovi doprinose i postizanju napretka u ostvarivanju ključnih ciljeva politike, uključujući jačanje opće konkurentnosti i strateške autonomije EU-a te svladavanje izazova i stvaranje mogućnosti u kontekstu zelene, digitalne i socijalne tranzicije.

1.3.2. Specifični ciljevi

Specifični cilj br. 1

Ubrzati provedbu programa kohezijske politike za razdoblje 2021. – 2027. povećanjem fleksibilnosti i pojednostavniti upotrebu fondova kohezijske politike.

Specifični cilj br. 2

Sredstvima iz fondova kohezijske politike u okviru programa za razdoblje 2021. – 2027. poduprijeti ulaganja u području obrane kako bi se kratkoročno odgovorilo na nedavne geopolitičke događaje tako da se državama članicama pruže dodatne mogućnosti za povećanje ulaganja u obrambeni sektor i poboljšanje proizvodnih kapaciteta i otporne infrastrukture s dvojnog namjenom.

Istaknuti važnost rješavanja stambene krize osiguravanjem poticaja u regulatornom okviru za razdoblje 2021. – 2027. za ulaganja u priuštivo stanovanje.

Istaknuti stratešku važnost sigurnog pristupa vodi te održivog i otpornog upravljanja vodama osiguravanjem poticaja u regulatornom okviru za razdoblje 2021. – 2027. za ulaganja u relevantne projekte.

Odgovoriti na posebne teritorijalne izazove regija koje graniče s Ukrajinom, Rusijom i Bjelarusom.

1.3.3. Očekivani rezultati i učinak

Naveći očekivane učinke prijedloga/inicijative na ciljane korisnike/skupine.

Specifični cilj br. 1

Maksimalno iskoristiti sredstva dodijeljena EFRR-u i Kohezijskom fondu u okviru VFO-a za razdoblje 2021. – 2027. i sredstva dodijeljena Fondu za pravednu

tranziciju u okviru VFO-a za razdoblje 2021. – 2027. i instrumentu NextGenerationEU za ciljeve politike utvrđene u uredbama.

Specifični cilj br. 2

Povećati proizvodni kapacitet poduzeća u obrambenom sektoru i prilagoditi kritične infrastrukture za mobilnost novim izazovima u području obrane za ključne infrastrukture za mobilnost.

Povećati potporu za pružanje odgovora na posebne izazove regija koje graniče s Rusijom, Bjelarusom i Ukrajinom.

Povećati ulaganja kojima se podupire konkurentnost EU-a.

Povećati ulaganja u projekte izgradnje i obnove u području priuštivog stanovanja.

Povećati ulaganja u projekte kojima se povećava otpornost EU-a na probleme s vodoopskrbom i poboljšati održivo upravljanje vodama.

1.3.4. Pokazatelji uspješnosti

Navesti pokazatelje za praćenje napretka i postignuća

Specifični cilj br. 1

Financijski podaci o iznosima povezanim s operacijama koje su države članice odabrale i provele te o isplatama državama članicama iz proračuna EU-a.

Specifični cilj br. 2

Zajednički pokazatelj ostvarenja 128 – Broj poduzeća koja su primila potporu prvenstveno za poticanje obrambenih sposobnosti (ReArmEU) – broj poduzeća

Zajednički pokazatelj ostvarenja 129 – Cestovni i željeznički mostovi izgrađeni ili modernizirani za dvojnju namjenu – broj

Zajednički pokazatelj ostvarenja 65 – Kapacitet novih ili moderniziranih socijalnih stanova – broj osoba

Zajednički pokazatelj rezultata 43 – Gubici vode u distribucijskim sustavima javne vodoopskrbne mreže – kubični metri godišnje

1.4. Prijedlog/inicijativa odnosi se na:

☐ novo djelovanje

☒ novo djelovanje nakon pilot-projekta / pripremnog djelovanja⁸

☐ produženje postojećeg djelovanja

☐ spajanje ili preusmjeravanje jednog ili više djelovanja u drugo/novo djelovanje

⁸

U smislu članka 58. stavka 2. točke (a) ili (b) Financijske uredbe.

1.5. **Obrazloženje prijedloga/inicijative**

1.5.1. *Potrebe koje treba zadovoljiti kratkoročno ili dugoročno, uključujući detaljan vremenski okvir provedbe inicijative*

Zbog nedavnih gospodarskih i geopolitičkih događaja u prvom su planu važni prioriteti za koje su potrebna znatna ulaganja. Kohezijska politika pruža učinkovit okvir za takva ulaganja, a posebna ulaganja obuhvaćena područjem primjene ove izmjene već su u velikoj mjeri moguća u okviru postojećeg pravnog okvira kojim se uređuju fondovi. Stoga su već u skladu s općim ciljem jačanja ekonomske, socijalne i teritorijalne kohezije. Međutim, treba ubrzati ulaganja i povećati njihov opseg. Preispitivanje programa kohezijske politike za razdoblje 2021. – 2027. u sredini programskog razdoblja koje je u tijeku ključna je prilika za procjenu načina na koji ti programi mogu pridonijeti ostvarivanju ciljeva politike. Stoga se ovom izmjenom omogućuju poticaji i fleksibilnost kako bi se državama članicama omogućilo da u relativno kratkom vremenskom razdoblju usmjere više sredstava u okviru VFO-a na te prioritete.

1.5.2. *Dodana vrijednost sudjelovanja EU-a (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ovog odjeljka „dodana vrijednost sudjelovanja EU-a” je vrijednost koja proizlazi iz djelovanja EU-a i dodatna je u odnosu na vrijednost koja bi države članice inače ostvarile same.*

Općenito:

Izmjenom se državama članicama nastoji omogućiti da potrebna sredstva financiranja u okviru kohezijske politike usmjere na ulaganja u područjima politike koja su utvrđena kao prioriteti te da održavaju i jačaju ekonomsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju EU-a.

Specifični cilj br. 1:

Financiranje u okviru kohezijske politike ključno je za gospodarsku stabilnost, pravednost i integraciju u EU-u. Ima glavnu ulogu u smanjenju regionalnih razlika i osiguravanju uravnoteženog razvoja u svim državama članicama. Njime se jamči da sve regije imaju sredstva za rast, inovacije i prilagodbu budućim izazovima, pri čemu se promiče solidarnost na razini EU-a. Održavanje i ubrzavanje priljeva sredstava u države članice iz proračuna EU-a iznimno je važno za osiguravanje potrebne razine javnog financiranja u državama članicama i postizanje kohezijskih ciljeva utvrđenih u Ugovoru.

Specifični cilj br. 2

Obrana: u Izjavi iz Versaillesa iz ožujka 2022. te u komunikacijama JOIN(2022) 24 i COM(2022) 60 već je istaknuto da EU treba povećati svoju pripravnost, sposobnosti i otpornost kako bi bolje zaštitio svoje građane. Zbog geopolitičkih okolnosti koje se posljednjih mjeseci brzo mijenjaju dodatno se ističe potreba za intenzivnijim mjerama u tom pogledu. U zaključcima Europskog vijeća od 6. ožujka 2025. naglašava se „da Europa mora postati suverenija, odgovornija za vlastitu obranu i bolje opremljena za samostalno djelovanje i suočavanje s neposrednim i budućim izazovima i prijetnjama uz pristup od 360°”. U tu će svrhu EU ubrzati mobilizaciju potrebnih instrumenata i financijskih sredstava. Europsko vijeće „poziva Komisiju da predloži dodatne izvore financiranja za obranu na razini EU-a, među ostalim pružanjem dodatnih mogućnosti i poticaja svim državama članicama, na temelju

načela objektivnosti, nediskriminacije i jednakog postupanja prema državama članicama, u okviru korištenja postojećih dodijeljenih sredstava u sklopu relevantnih programa financiranja EU-a te da brzo predstavi relevantne prijedloge”.

Konkurentnost: EU je posljednjih godina bio usmjeren na jačanje konkurentnosti i otpornosti u strateškim sektorima te na smanjenje ovisnosti europskog gospodarstva putem zelene i digitalne transformacije. Uredbom o STEP-u već su uvedene veće mogućnosti za podupiranje strateških tehnologija i ključnih sektora sredstvima iz fondova kohezijske politike. Ovaj prijedlog pruža dodatni poticaj za iskorištavanje veličine EU-a za ulaganje u područja koja su važna za njegovu buduću konkurentnost.

Priuštivo stanovanje: nedavna kriza uzrokovana povećanjem troškova života pogoršala je dugotrajni problem priuštivosti stanovanja u EU-u. Taj je opći trend primjetan u svim državama članicama, a u političkim smjernicama potvrđuje se da to otežava koheziju. U tu je svrhu u okviru Komisije osnovana radna skupina, a Europski parlament osnovao je Posebni odbor za stambenu krizu. U očekivanju i u skladu s općim ciljem europskog plana za priuštivo stanovanje, preispitivanje programa kohezijske politike u sredini programskog razdoblja prilika je za isticanje važnosti otpornosti vodoopskrbe i stvaranje poticaja kojima bi se državama članicama omogućilo da dio svojih sredstava u okviru kohezijske politike usmjere na mjere kojima se podupire priuštivo stanovanje.

Interkonekcijski vodovi i povezana infrastruktura za prijenos te infrastruktura za punjenje: poboljšanje energetske sigurnosti i integracije, manje oslanjanje na fosilna goriva i jačanje energetske neovisnosti od ključne su važnosti u nastojanjima EU-a da podupre održiv i otporan energetski sustav. U okviru kohezijske politike već se ulaže u razvoj pametnih energetskih sustava i uvođenje infrastrukture za punjenje, čime se podupire električna mobilnost.

Međutim, kako bi se ubrzala ulaganja u tom području i postigla veća prekogranična energetska integracija, važno je osigurati posebne poticaje za promicanje interkonekcijskih vodova i povezane infrastrukture za prijenos te za uvođenje infrastrukture za punjenje, čime se podupire električna mobilnost.

Pristup vodi i upravljanje vodama: unatoč sveobuhvatnom pravnom okviru EU-a za zaštitu vodnih resursa i održivo upravljanje njima, strukturno loše upravljanje vodama dovelo je do kontinuirane degradacije i onečišćenja tih ekosustava povezanih s resursima i vodama, uključujući obalne i morske ekosustave. U posljednjih pet godina poplave, dugotrajne suše i nestašica vode pogađale su sve više područja EU-a, a stanje dodatno pogoršavaju klimatske promjene, onečišćenje i gubitak bioraznolikosti. Prekogranična i međusektorska priroda problema povezanih s vodama i njihova važnost za provedbu politika i zakonodavstva EU-a u različitim područjima jasan je pokazatelj potrebe za donošenjem europske strategije za otpornost vodoopskrbe. Dok se ne donese ta strategija, preispitivanje programa kohezijske politike u sredini programskog razdoblja prilika je za usmjeravanje potrebnih financijskih sredstava na projekte usmjerene na sigurnost pristupa, održivo upravljanje vodama i otpornost vodoopskrbe.

1.5.3. Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava

Nakon nedavnih izmjena uredaba za razdoblje 2014. – 2020. i 2021. – 2027. u kontekstu krize uzrokovane bolešću COVID-19, vojne agresije Rusije na Ukrajinu,

energetske krize i konkurentnosti (STEP) znatno je povećan iznos sredstava za potporu relevantnim ulaganjima.

1.5.4. Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima

Izmjena ne utječe na postojeća dodijeljena sredstva u okviru kohezijske politike i svrha joj je pridonijeti ubrzanju ulaganja iz fondova na učinkovit i djelotvoran način.

1.5.5. Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele

Izmjenom se ne mijenja temeljna struktura postojećeg regulatornog okvira za kohezijsku politiku niti se mijenjaju fiksna dodijeljena sredstva država članica. Njezina je svrha istaknuti i potaknuti mjere potpore koje su već moguće u okviru područja primjene fondova i koje su komplementarne ulaganjima u okviru drugih mogućnosti financiranja na razini EU-a ili na razini država članica.

1.6. Trajanje prijedloga/inicijative i njegova/njezina financijskog učinka

☒ ograničeno trajanje

- ☒ financijski učinak od 2026. do 2029. za odobrena sredstva za plaćanje. Nema utjecaja na odobrena sredstva za preuzimanje obveza.

1.7. Planirani načini izvršenja proračuna⁹

☒ Podijeljeno upravljanje s državama članicama

2. MJERE UPRAVLJANJA

2.1. Pravila praćenja i izvješćivanja

Pravila o praćenju i izvješćivanju utvrđena u Uredbi (EU) 2021/1060 i dalje se u potpunosti primjenjuju:

Odbor za praćenje programa: najmanje jedanput godišnje

Godišnji sastanci Komisije i država članica u okviru godišnjeg pregleda uspješnosti

Prijenos podataka po programu: pet puta godišnje

Godišnje izvješće o kontroli (reviziji).

Završno izvješće o uspješnosti za svaki program potrebno je dostaviti do 15. veljače 2031.

2.2. Sustavi upravljanja i kontrole

2.2.1. *Obrazloženje načina izvršenja proračuna, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole*

Prijedlogom izmjene ne mijenja se postojeća metoda izvršenja proračuna u okviru podijeljenog upravljanja niti se mijenjaju provedbeni mehanizmi, načini plaćanja ili strategije kontrole definirane u Uredbi (EU) 2021/1060.

2.2.2. *Informacije o utvrđenim rizicima i sustavima unutarnje kontrole uspostavljenima za njihovo smanjenje*

Nisu utvrđeni posebni rizici. Prijedlogom izmjene ne mijenja se struktura upravljanja rizicima i kontrole programa kohezijske politike, što se smatra primjerenim za predviđena ulaganja.

2.2.3. *Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrola i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju)*

Kontrolni okvir kohezijske politike ostaje isti i u potpunosti se primjenjuje. To je utvrđeno kako bi se zaštitili financijski interesi EU-a i prilagođeno tijekom više programskih razdoblja kako bi se uzele u obzir preporuke Europskog revizorskog suda i OLAF-a.

⁹ Informacije o načinima izvršenja proračuna i upućivanja na Financijsku uredbu dostupni su na stranicama BUDGpedije: <https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx>.

2.3. Mjere za sprečavanje prijevара i nepravilnosti

Države članice moraju poštovati postojeći okvir za kontrolu kohezijske politike i uspostaviti sustav upravljanja i kontrole kojim se omogućuju sprečavanje, otkrivanje i ispravljanje nepravilnosti, uključujući prijevare, te izvješćivanje o njima.

3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

3.1. Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak

- Postojeće proračunske linije

Prema redoslijedu naslova višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija.

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Proračunska linija	Vrsta rashoda	Doprinos			
	Broj	Dif./nedif. ¹⁰	zemalja EFTA-e ¹¹	zemalja kandidatkinja i potencijalni kandidata ¹²	ostalih trećih zemalja	drugi namjenski prihodi
H2a	05 02 01 EFRR – Rashodi poslovanja	Dif.	NE	NE	NE	NE
H2a	05 03 01 KF – Rashodi poslovanja	Dif.	NE	NE	NE	NE

¹⁰ Dif. = diferencirana odobrena sredstva; nedif. = nediferencirana odobrena sredstva.

¹¹ EFTA: Europsko udruženje slobodne trgovine.

¹² Zemlje kandidatkinje i, ako je primjenjivo, potencijalni kandidati sa zapadnog Balkana.

3.2. Procijenjeni financijski učinak prijedloga na odobrena sredstva

3.2.1. Sažetak procijenjenog učinka na odobrena sredstva za poslovanje

- ☐ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna odobrena sredstva za poslovanje.
- ☒ Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća odobrena sredstva za poslovanje:

3.2.1.1. Odobrena sredstva iz izglasanog proračuna

u milijunima EUR (na tri decimale)

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira		Broj	H2a				
Glavna uprava: REGIO			Godina	Godina	Godina	Godina	UKUPNO VFO 2021. – 2027.
			2024.	2025.	2026.	2027.	
Odobrena sredstva za poslovanje							
05.0201 Rashodi poslovanja EFRR-a	Obveze	(1a)			0,000	0,000	0,000
	Plaćanja	(2a)			[3060,000]	[–3060,000]	0,000
05.0301 Rashodi poslovanja KF-a	Obveze	(1b)			0,000	0,000	0,000
	Plaćanja	(2b)			[540,000]	[–540,000]	0,000
Administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe ¹³							
Proračunska linija		(3)					0,000
UKUPNA odobrena sredstva za GU REGIO	Obveze	=1a+1b+3	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Plaćanja	=2a+2b+3	0,000	0,000	[3600,000]	[–3600,000]	0,000
			Godina	Godina	Godina	Godina	UKUPNO VFO 2021. – 2027.
			2024.	2025.	2026.	2027.	
UKUPNA odobrena sredstva za poslovanje	Obveze	(4)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

¹³

Tehnička i/ili administrativna pomoć i rashodi za potporu provedbi programa i/ili djelovanja EU-a (prijašnje linije „BA”), neizravno istraživanje, izravno istraživanje.

Plaćanja		(5)	0,000	0,000	[3600,000]	[-3600,000]	0,000
UKUPNA administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe		(6)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 2a višegodišnjeg financijskog okvira	Obveze	=4+6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Plaćanja	=5+6	0,000	0,000	[3600,000]	[-3600,000]	0,000
			Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.	UKUPNO VFO 2021. – 2027.
• UKUPNA odobrena sredstva za poslovanje (svi naslovi za poslovanje)	Obveze	(4)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Plaćanja	(5)	0,000	0,000	[3600,000]	[-3600,000]	0,000
• UKUPNA administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe (svi naslovi za poslovanje)		(6)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
UKUPNA odobrena sredstva iz naslova 1. – 6. višegodišnjeg financijskog okvira (referentni iznos)	Obveze	=4+6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Plaćanja	=5+6	0,000	0,000	[3600,000]	[-3600,000]	0,000

Na temelju procjene stope iskorištenosti sredstava predviđenih prijedlogom za dodatno pretfinanciranje 2026. predviđeno je **[16,1 milijardu EUR]**. S druge strane, uzimajući u obzir predviđena plaćanja i promjene u provedbi, neto proračunski učinak procjenjuje se na [3,6] milijardi EUR, što će biti uključeno u nacrt proračuna za 2026. Utjecaj na proračun proračunski je neutralan tijekom trajanja VFO-a.

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	7	„Administrativni rashodi” ¹⁴					
Glavna uprava: <.....>			Godina	Godina	Godina	Godina	UKUPNO

¹⁴

Potrebna odobrena sredstva trebaju se odrediti na temelju podataka o godišnjim prosječnim troškovima dostupnih na odgovarajućoj stranici BUDGpedije.

		2024.	2025.	2026.	2027.	VFO 2021. – 2027.
• Ljudski resursi		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
• Ostali administrativni rashodi		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
GLAVNA UPRAVA <...> UKUPNO	Odobrena sredstva	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

Glavna uprava: <.....>		Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.	UKUPNO VFO 2021. – 2027.
• Ljudski resursi		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
• Ostali administrativni rashodi		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
GLAVNA UPRAVA <...> UKUPNO	Odobrena sredstva	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira	(ukupne obveze = ukupna plaćanja)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
---	-----------------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

u milijunima EUR (na tri decimale)

		Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.	UKUPNO VFO 2021. – 2027.
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 1. – 7.	Obveze	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
višegodišnjeg financijskog okvira	Plaćanja	0,000	0,000	[3600,000]	[– 3600,000]	0,000

3.2.2. Procijenjena ostvarenja financirana odobrenim sredstvima za poslovanje (ne ispunjava se za decentralizirane agencije)

Odobrena sredstva za preuzimanje obveza u milijunima EUR (na tri decimale)

Navesti ciljeve i ostvarenja			Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.	Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti odjeljak 1.6.)	UKUPNO
	OSTVARENJA							

↓	Vrsta ¹⁵	Prosječni trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Ukupni broj	Ukupni trošak
SPECIFIČNI CILJ br. 1 ¹⁶ ...																		
– Ostvarenje																		
– Ostvarenje																		
– Ostvarenje																		
Međuzbroj za specifični cilj br. 1																		
SPECIFIČNI CILJ br. 2...																		
– Ostvarenje																		
Međuzbroj za specifični cilj br. 2																		
UKUPNO																		

¹⁵ Ostvarenja se odnose na proizvode i usluge koji se isporučuju (npr. broj financiranih studentskih razmjena, kilometri izgrađenih prometnica).

¹⁶ Kako je opisan u odjeljku 1.3.2. „Specifični ciljevi”.

3.2.3. Sažetak procijenjenog učinka na administrativna odobrena sredstva

- ☐ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna administrativna odobrena sredstva.
- ☐ Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća administrativna odobrena sredstva:

3.2.3.1. Odobrena sredstva iz izglasanog proračuna

IZGLASANA ODOBRENA SREDSTVA	Godina	Godina	Godina	Godina	UKUPNO 2021. – 2027.
	2024.	2025.	2026.	2027.	
NASLOV 7.					
Ljudski resursi	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Ostali administrativni rashodi	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Meduzbroj za NASLOV 7.	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Izvan NASLOVA 7.					
Ljudski resursi	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Ostali administrativni rashodi	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Meduzbroj izvan NASLOVA 7.	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
UKUPNO	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

Potrebna odobrena sredstva za ljudske resurse i ostale administrativne rashode pokrit će se odobrenim sredstvima glavne uprave koja su već dodijeljena za upravljanje djelovanjem i/ili su preraspodijeljena unutar glavne uprave te, prema potrebi, dodatnim sredstvima koja se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

3.2.4. Procijenjene potrebe za ljudskim resursima

- ☒ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebni ljudski resursi.
- ☐ Za prijedlog/inicijativu potrebni su sljedeći ljudski resursi:

3.2.4.1. Financirano iz izglasanog proračuna

Procjenu navesti u ekvivalentima punog radnog vremena (EPRV)¹⁷

IZGLASANA ODOBRENA SREDSTVA	Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.
• Radna mjesta prema planu radnih mjesta (dužnosnici i privremeno osoblje)				
20 01 02 01 (Sjedište i predstavništva Komisije)	0	0	0	0
20 01 02 03 (Delegacije EU-a)	0	0	0	0
01 01 01 01 (Neizravno istraživanje)	0	0	0	0
01 01 01 11 (Izravno istraživanje)	0	0	0	0
Druge proračunske linije (navesti)	0	0	0	0
• Vanjsko osoblje (EPRV)				
20 02 01 (UO, UNS iz „globalne omotnice”)	0	0	0	0

¹⁷

Ispod tablice navedite koliko je EPRV-a od navedenog broja već raspoređeno za upravljanje djelovanjem i/ili se može preraspodijeliti unutar vaše glavne uprave i koje su vaše neto potrebe.

20 02 03 (UO, LO, UNS i MSD u delegacijama EU-a)		0	0	0	0
Linija za administrativnu potporu [XX 01 YY YY]	– u sjedištu	0	0	0	0
	– u delegacijama EU-a	0	0	0	0
01 01 01 02 (UO, UNS – neizravno istraživanje)		0	0	0	0
01 01 01 12 (UO, UNS – izravno istraživanje)		0	0	0	0
Druge proračunske linije (navesti) – naslov 7.		0	0	0	0
Druge proračunske linije (navesti) – izvan naslova 7.		0	0	0	0
UKUPNO		0	0	0	0

3.2.4.2. *Financirano iz vanjskih namjenskih prihoda*

VANJSKI NAMJENSKI PRIHODI	Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.
• Radna mjesta prema planu radnih mjesta (dužnosnici i privremeno osoblje)				
20 01 02 01 (Sjedište i predstavništva Komisije)	0	0	0	0
20 01 02 03 (Delegacije EU-a)	0	0	0	0
01 01 01 01 (Neizravno istraživanje)	0	0	0	0
01 01 01 11 (Izravno istraživanje)	0	0	0	0
Druge proračunske linije (navesti)	0	0	0	0
• Vanjsko osoblje (EPRV)				
20 02 01 (UO, UNS iz „globalne omotnice”)	0	0	0	0
20 02 03 (UO, LO, UNS i MSD u delegacijama EU-a)	0	0	0	0
Linija za administrativnu potporu [XX 01 YY YY]	– u sjedištu	0	0	0
	– u delegacijama EU-a	0	0	0
01 01 01 02 (UO, UNS – neizravno istraživanje)	0	0	0	0
01 01 01 12 (UO, UNS – izravno istraživanje)	0	0	0	0
Druge proračunske linije (navesti) – naslov 7.	0	0	0	0
Druge proračunske linije (navesti) – izvan naslova 7.	0	0	0	0
UKUPNO	0	0	0	0

3.2.4.3. *Ukupne potrebe za ljudskim resursima*

UKUPNO IZGLASANA ODOBRENA SREDSTVA + VANJSKI NAMJENSKI PRIHODI	Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.
• Radna mjesta prema planu radnih mjesta (dužnosnici i privremeno osoblje)				
20 01 02 01 (Sjedište i predstavništva Komisije)	0	0	0	0
20 01 02 03 (Delegacije EU-a)	0	0	0	0
01 01 01 01 (Neizravno istraživanje)	0	0	0	0
01 01 01 11 (Izravno istraživanje)	0	0	0	0
Druge proračunske linije (navesti)	0	0	0	0
• Vanjsko osoblje (EPRV)				
20 02 01 (UO, UNS iz „globalne omotnice”)	0	0	0	0
20 02 03 (UO, LO, UNS i MSD u delegacijama EU-a)	0	0	0	0
Linija za	– u sjedištu	0	0	0

administrativnu potporu [XX 01 YY YY]	– u delegacijama EU-a	0	0	0	0
01 01 01 02 (UO, UNS – neizravno istraživanje)		0	0	0	0
01 01 01 12 (UO, UNS – izravno istraživanje)		0	0	0	0
Druge proračunske linije (navesti) – naslov 7.		0	0	0	0
Druge proračunske linije (navesti) – izvan naslova 7.		0	0	0	0
UKUPNO		0	0	0	0

Osoblje potrebno za provedbu prijedloga (EPRV):

	Sadašnje osoblje službi Komisije	Dodatno osoblje*		
		Financira se u okviru naslova 7. ili istraživanja	Financira se iz linije BA	Financira se iz naknada
Radna mjesta prema planu radnih mjesta			Nije primjenjivo.	
Vanjsko osoblje (UO, UNS, UoO)				

Opis zadaća:

Dužnosnici i privremeno osoblje	
Vanjsko osoblje	

3.2.5. Pregled procijenjenog učinka na ulaganja povezana s digitalnom tehnologijom

Obvezno: u sljedećoj tablici treba navesti najbolju procjenu ulaganja povezanih s digitalnom tehnologijom koja proizlaze iz prijedloga/inicijative.

Iznimno, ako je to potrebno za provedbu prijedloga/inicijative, odobrena sredstva iz naslova 7. treba navesti u za to predviđenoj liniji.

Odobrena sredstva iz naslova 1. – 6. trebaju se navesti kao „Rashodi za informacijsku tehnologiju za operativne programe u okviru određene politike”. Ti se rashodi odnose na odobrena sredstva za poslovanje koja će se iskoristiti za ponovnu uporabu / kupnju / razvoj informatičkih platformi / alata izravno povezanih s provedbom inicijative i s povezanim ulaganjima (licencije, studije, pohrana podataka itd.). Informacije u toj tablici trebaju biti u skladu s podacima navedenima u odjeljku 4. „Digitalni aspekti”.

UKUPNA odobrena sredstva za IT i digitalnu tehnologiju	Godina	Godina	Godina	Godina	UKUPN O VFO 2021. – 2027.
	2024.	2025.	2026.	2027.	
NASLOV 7.					
Rashodi za informacijsku tehnologiju	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

(institucijski)					
Međuzbroj za NASLOV 7.	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Izvan NASLOVA 7.					
Rashodi za informacijsku tehnologiju za operativne programe u okviru određene politike	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Međuzbroj izvan NASLOVA 7.	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
UKUPNO	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

3.2.6. Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom

Prijedlog/inicijativa:

- ☒ može se u potpunosti financirati preraspodjelom unutar relevantnog naslova višegodišnjeg financijskog okvira (VFO).

3.2.7. Doprinos trećih strana

U prijedlogu/inicijativi:

- ☐ nije predviđeno sudjelovanje trećih strana u financiranju.
- ☐ predviđa se sudjelovanje trećih strana u financiranju prema sljedećoj procjeni:

Odobrena sredstva u milijunima EUR (na tri decimale)

	Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.	Ukupno
Navedi tijelo koje sudjeluje u financiranju					
UKUPNO sufinancirana odobrena sredstva					

3.3. Procijenjeni učinak na prihode

- ☐ Prijedlog/inicijativa nema financijski učinak na prihode.
- ☐ Prijedlog/inicijativa ima sljedeći financijski učinak:
 - ☐ na vlastita sredstva
 - ☐ na ostale prihode
 - ☐ navesti jesu li prihodi namijenjeni proračunskim linijama rashoda

u milijunima EUR (na tri decimale)

Proračunska linija prihoda:	Odobrena sredstva dostupna za tekuću financijsku godinu	Učinak prijedloga/inicijative ¹⁸			
		Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.
Članak					

¹⁸ Kad je riječ o tradicionalnim vlastitim sredstvima (carine, pristojbe na šećer) moraju se navesti neto iznosi, to jest bruto iznosi nakon odbitka od 20 % za troškove naplate.

Za namjenske prihode navesti odgovarajuće proračunske linije rashoda.

Ostale napomene (npr. metoda/formula za izračun učinka na prihode ili druge informacije)

4. DIGITALNI ASPEKTI

4.1. Zahtjevi relevantni za digitalizaciju

Digitalni zahtjevi ograničeni su na prilagodbu i proširenje već provedenih rješenja za programe u okviru podijeljenog upravljanja, odnosno na SFC2021. Prilagodbe će biti u skladu s definicijom i uključivanjem posebnih prioriteta u izmijenjene programe.

4.2. Podaci

Potrebni podaci su proširenje i prilagodba podatkovnog modela koji je već proveden za programe u okviru podijeljenog upravljanja. Primjenjuje se načelo „samo jednom”, a s obzirom da je riječ o proširenju postojećeg rješenja, osigurava se potpuna ponovna uporaba postojećih podataka.

4.3. Digitalna rješenja

Digitalno rješenje manja je prilagodba platforme SFC2021, alata koji se upotrebljava za sve programe u okviru podijeljenog upravljanja.

4.4. Procjena interoperabilnosti

Platforma SFC2021 već je uspostavljena i njome se koriste sve strane. Alat je interoperabilan s drugim sustavima i upotrebljava standardne tehnike za razmjenu informacija.

4.5. Mjere za potporu digitalnoj provedbi

Promjene koje se zahtijevaju na platformi SFC2021 planirat će se i provesti tako da novi zahtjevi budu spremni u vrijeme donošenja i stupanja na snagu konačne uredbe.